

Εδρεύετο

ΤΕΥΧΟΣ 73

ΒΗΜΑ

*«Εγώ ήλθον φως
εις τον κόσμον,
διά να μη μείνη
εν τω σκότει πας
ο πιστεύων εις εμέ»*

(Ιωαν. 12/46)

***SUPREMUM VALE**
(ύστατος χαιρετισμός)
στον Σπύρο Πορτινό
(1921-2019)*

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2019

Γ' ΤΡΙΜΗΝΟ:

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2019

ΕΤΟΣ 18° • ΦΥΛΛΟ 73°

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΤΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΩΝ
ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ 5, 104 39 ΑΘΗΝΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ
- ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ
Ιωάννης Γρίζος

Τηλ.: 210 7487771

E-mail: giannisgrizos@yahoo.com

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΚΔΟΣΗΣ:
Τέρπος Πετροβατζής
Μάνος Δαμιανάκης

ΕΛΕΓΧΟΣ - ΔΙΟΡΘΩΣΗ:

Ιωάννης Γρίζος

Τηλ.: 210 7487771 - 6906 419098

giannisgrizos@yahoo.com

Παπαδιαμαντοπούλου 168

T.K. 15773, Ζωγράφου

ΕΚΤΥΠΩΣΗ:

VOLCANO, ΠΑΝ. ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ

Μικράς Ασίας 76, Γουδή

Τηλ.: 210 7708375, Fax: 210 7487280

E-mail: volcano1@otenet.gr

www.volcanograph.gr

Το «ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΒΗΜΑ»
κυκλοφορεί στις αρχές
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - ΑΠΡΙΛΙΟΥ
ΙΟΥΛΙΟΥ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Αποστέλλεται ΔΩΡΕΑΝ σε όποιον
το ζητήσει με επιστολή του.

ΔΙΑΝΟΜΗ - ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ:

Στυλ. Ρούσσος - Γεώργιος Εσσαγιάν

Συντηρείται με αυτοπροαίρετες
εισφορές των αναγνωστών του.

Τραπεζικός Λογαριασμός
για αυτοπροαίρετες εισφορές

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ: 6597104860123

IBAN: GR 8801715970006597104860123

BIC PIRBGR33AA

(απαραίτητη σημείωση:

«ΓΙΑ ΤΟ ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΒΗΜΑ»)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Χριστούγεννα

Θάνος Νικολόπουλος2-5

Γιατί Ζει ο Χριστός (ποίημα)

Παύλος Ζαχαράτος, Τορόντο - Καναδάς.....5

Βηθλεέμ, η μικρά

Σπύρος Πορτινός6

Εγκρατεύθητε, αγρυπνήσατε...

(Α' Πέτρου 5/8)

Ιωάννης Γρίζος7

Πίστη και Λογική

Αντώνης Περιάλης8-10

Supremum Vale (ύστατος χαιρετισμός) στον αδελφό Σπύρο Πορτινό (1921-2019)

Ανακοίνωση της Εκτελεστικής Διακονίας

για την αναχώρηση του Σπύρου Πορτινού11

Βιογραφικό: Σπύρος Ιωάννη Πορτινός

X.M., ένας μαθητής του12-13

Χωρίς τον Σπύρο Πορτινό

Αντώνης Περιάλης14-15

Πάντοτε Υπηρέτης,

ουδέποτε βασιλιάς γενιάς

Ιωάννης Γρίζος15

Για τον παππού Σπύρο Πορτινό

Τζένιφερ Τζακ16-17

Σπύρος Ι. Πορτινός.

«Ο Κύριος έδωσε και ο Κύριος αφήρεσεν,

είη το όνομα Κυρίου Ευλογημένον»,

Ιώβ 1/21

Παντελής Ρήγας.....17

Αιρέσεις • Σχίσματα

Γ.Σ. Μπούσιος18

Ο Ερχομός (ποίημα)

Σοφία Περιάλη19

Αγαπητοί φίλοι,

Καθώς η ανακύκλωση των θρησκευτικών εορτών, των εθνικών επετείων και επίσημων πολιτικών εκδηλώσεων φέρνει μπροστά μας την ποικιλία των δώρων, των χρωμάτων, τις μουσικές, τα παραδοσιακά τραγούδια, την τήρηση των παραδόσεων σε μεγαλύτερο ή σε μικρότερο βαθμό, τον πολύτιμο εσωτερικό στοχασμό, τη νοσταλγία και τη μνήμη, ίσως και ψηλαφητά αυτό τον καιρό παίρνουμε μια γεύση απ' όλα.

Τα Χριστούγεννα πλησιάζουν. Γεγονός όχι απαραίτητο, ακόμα και για κείνους που ψυχρά και αδιάφορα παραμένουν στη θέση του παρατηρητή, αλλά και για κείνη τη μεγάλη κατηγορία που ζει και αναπνέει για τις εκδηλώσεις των γιορτινών ημερών.

Δεν ξέρω αν ο πρωτοπόρος της σκέψης, ο μακρινός πρόγονός μας ο Δημόκριτος, άγγιξε, ικανοποιώντας κάποια προσωπική του ανάγκη ή διέκρινε σαν αδήριτη κοινωνική αναγκαιότητα τους εορτασμούς, αφήνοντας σε μας το χρέος της αξιολόγησης των σκέψεων του και τη χρησιμότητά τους. «Βίος ανεόρταστος μακρά οδός απανδόκευτος», μας είπε (Ζωή χωρίς γιορτές μοιάζει σαν μακρύ δρόμο χωρίς πανδοχείο). Αν είναι έτσι, τότε θα πρέπει να δούμε τα Χριστούγεννα σαν την ετήσια θρησκευτική γιορτή, που αναπόδραστα θα χλωμιάσει και θα καθεί με το κύλισμα των ημερών, μαζί με τις εντυπώσεις της και τα συναισθήματα που μας προκάλεσε. Περί αυτού πρόκειται όμως; Σίγουρα όχι.

Καλούμαστε να συνδεθούμε βαθύτερα με το πρόσωπο-πρωταγωνιστή του ιστορικού γεγονότος των Χριστουγέννων. Τον Ιησού Χριστό των Ευαγγελίων. Εκείνον για τον οποίο ο ευαγγελιστής Ιωάννης (1/4, 14) έγραψε: «Εν αυτό ήτο ζωή, και η ζωή ήτο το φως των ανθρώπων», για να συνεχίσει διακηρύττοντας ότι, «Και ο Λόγος έγεινε σαρξ και κατώκησε μεταξύ ημών». Αν αυτό συμβεί, τότε ίσως διακρίνουμε το αληθές περιεχόμενο και τις διαστάσεις των Χριστουγέννων.

Ο γλυκύτατος Εμμανουήλ (Μεθ' ημών ο Θεός) άρχισε την επίγεια πορεία Του στη φάτνη της Βηθλεέμ, για να την ολοκληρώσει στον Γολγοθά. Εκεί όπου νομοτελειακά το βέλος της δωρεάς του Θεού βρήκε το απόλυτο κέντρο. Ο Υιός εξόφλησε το χρέος μας, πριν 2000 χρόνια με τη θυσία Του και την ανάστασή Του.

Αγαπητέ φίλε, αγαπητή φίλη, προσπέρασε το όριο της αμηχανίας, των δισταγμών και του άγονου σκεπτικισμού. Ενδοξοί ορίζοντες διανοίγονται ενώπιόν σου, η αιωνιότητα αχνοφέγγει! Ιδού καιρός ευπρόσδεκτος, ιδού ημέρα σωτηρίας! Ας αποκτήσουν τα φετινά Χριστούγεννα μόνιμο, διαρκή και στέρεο χαρακτήρα στη ζωή σου. Εμείς το ευχόμαστε, εσύ το θέλεις;

Με εκτίμηση,
Ιωάννης Γρίζος

Ενα απ' τα χαρακτηριστικά της εποχής μας είναι πως οι άνθρωποι δίνουν τώρα την προσοχή τους πιο πολύ στο περιτύλιγμα, και λιγότερο στο περιεχόμενο. Και έτσι, χάνεται σιγά σιγά η ουσία, το νόημα, η αλήθεια στα πράγματα.

Σε λίγο θα γιορτάσουμε τα Χριστούγεννα. Φώτα, δώρα, επισκέψεις, κάλαντα, στολισμοί, μουσικές έκρυσαν σιγά σιγά το νόημα αυτής της ημέρας και πήραν τη θέση του. Αυτά για τον κόσμο είναι τα Χριστούγεννα. Δεν θέλει ο άνθρωπος το Θείο φως μέσα στην καρδιά του, προτιμά τα μικρά φωτάκια στα μπαλκόνια, στα δένδρα της αυλής, στο Χριστουγεννιάτικο δένδρο.

Ευχαριστούμε τον Θεό για τα τόσα στη ζωή μας. Τον ευχαριστούμε και γιατί μας φώτισε και καταλάβαμε το νόημα, την ουσία τούτης της ημέρας, τόσο για την προσωπική μας ζωή, όσο και για την κοινή μας πορεία σαν ανθρώπινο γένος.

Ημέρα - σταθμός για την ανθρωπότητα τα Χριστούγεννα. Μια καινούργια σελίδα άνοιξε στην ιστορία της.

Εκείνη τη μοναδική νύχτα έγινε ένα καινούργιο ξεκίνημα στο πρόσωπο Εκείνου, που, από Θεός - Λόγος, γεννιόταν σαν Υιός ανθρώπου. Ξανάρχιζε πάλι απ' την αρχή την ανάπτυξη της η ανθρώπινη οικογένεια, που την είχε διακόψει η αμαρτία, για να φθάσει στο τέρμα που της είχε ορίσει ο Θεός. Εκείνη τη νύχτα το τραίνο ξανάμπαινε στις ράγες του, για να φθάσει επιτέλους στον προορισμό του.

Στο σημείο αυτό, όμως, ανακύπτουν δύο ερωτήματα που επιβάλλεται να απαντηθούν.

α) Ποιό ήταν αυτό το Πρόσωπο που εισερχόταν στον κύκλο της δικής μας ζωής και που γινόταν εκείνη τη νύχτα μέλος του ανθρώπινου γένους μέσω της γέννησης;

β) Πού ήταν πριν έλθει εδώ κάτω;

Θα μας γράψει ο Ιωάννης στον πρόλογο του Ευαγγελίου του: «**Εν αρχή**» (δηλαδή τότε που μέσα στην αιωνιότητα άνοιξε η παρένθεση του

χρόνου, πολύ πριν τη Δημιουργία), τότε αυτό το Πρόσωπο, που το ονομάζει «Λόγος», ήταν εκεί. «**Και ο Λόγος ήτο προς τον Θεό, και Θεός ήτο ο Λόγος. Ούτος ήτο εν αρχή προς τον Θεό. Πάντα δι' αυτού έγιναν και χωρίς αυτού δεν έγινεν ουδέ εν το οποίον έγινεν**». Τίποτα δεν έχει έρθει από την ανυπαρξία στην ύπαρξη, χωρίς να περάσει μέσα από τον νου και τη θέληση αυτού του Προσώπου. Τούτο το πρόσωπο είναι η αρχή, η πηγή των πάντων, του Σύμπαντος. «**Εν αυτώ ήτο ζωή...**» θα μας πει ο Ιωάννης.

Με απλά λόγια, εκείνη τη νύχτα, η ίδια η πηγή της ζωής, απ' την οποία ξεκίνησαν τα πάντα, και απ' την οποία συντηρούνται τα πάντα, αυτή η πηγή ερχόταν στη γη, γινόταν ένας σαν και μας. «**Έγεινε σάρκα**», γράφει ο Ιωάννης, δηλαδή, έγινε ανθρώπινη ύπαρξη, μέλος της ανθρώπινης φυλής. Τον είδαμε, Τον αγγίξαμε, Τον ακούσαμε, φάγαμε μαζί Του. Χρησιμοποιεί και μια ωραία φράση, παρμένη απ' τις εικόνες εκείνης της εποχής: «**Εσκήνωσεν εν νμίν**». Έστησε τη σκηνή Του δίπλα στις δικές μας. Μπήκε στο караβάνι της ανθρωπότητας σαν μέλος της.

Φυλακίσθηκε ο Ίδιος, όπως το δημιουργημά Του, μέσα σ' ένα σώμα, στους περιορισμούς του χώρου και του χρόνου, αφήνοντας την κατάσταση της Θείας Του ύπαρξης.

Εδώ τίθεται ένα ερώτημα αν θα μπορούσε να κάνει κάτι τέτοιο. Ναι, μπορούσε. Όντας Θεός ήταν παντοδύναμος, δεν Τον περιόριζαν ούτε οι ιδιότητες Του, ούτε ήταν φυλακισμένος σε κάποιο είδος μορφής σαν κι εμάς. Άλλωστε γινόταν κάτι όμοιο με Αυτόν, αφού μας είχε πλάσει σαν δικές Του εικόνες.

Το δεύτερο ερώτημα τώρα. Που ήταν πριν έλθει εδώ κάτω;

Ο Ιωάννης θα μας πει: «**Ητο εν τω κόσμω**» (1/10), και στο εδάφιο 4 του προλόγου του: «**Εν αυτώ ήτο ζωή, και η ζωή**» (που επήγαζε και έρεε απ' Αυτόν) «**ήτο το φως των ανθρώπων**». Ο Παύλος, γράφοντας για την πορεία του λαού Ισραήλ στην έρημο, λέγει ότι, καθώς πορευόταν, «**Έπιναν από πνευματικής πέτρας που τους ακοιλουθούσε η δε πέτρα ήταν ο Χριστός**» (Α' Κορ. 10/4)

Όντας ο Ίδιος η πηγή της ζωής, της φυσικής και της ηθικής, σαν έφερε τη Δημιουργία στην ύπαρξη, συνδέθηκε μαζί της, και άρχισε να της διοικετεί ζωή, για να συντηρηθεί, ν' αναπτυχθεί, να ευημερήσει, να κινηθεί προς τα εμπρός, προς τον σκοπό που της είχε τάξει ο Θεός Πατέρας.

«**Ήταν το φως το αληθινό που φωτίζει κάθε άνθρωπο**», παντού σε όλη τη γη. Ό,τι πέτυχαν οι άνθρωποι ήταν γιατί ο Λόγος τους φώτιζε συνεχώς, και τους έδινε ζωή, δύναμη να κινηθούν προς τα εμπρός. Τα ανθρώπινα έργα, αν τα ψάξουμε βαθύτερα, τον Λόγο δοξάζουν, γιατί από κει ξεκινά η έμπνευση, η σοφία, και η δύναμη στο να γίνουν. Και κείνη η αίσθηση του ωραίου, του αληθινού, του δίκαιου, που έλαμψε στους αρχαίους Έλληνες, και φώτισε εξευγενίζοντας στη συνέχεια όλη την ανθρωπότητα, εκεί έχουν την πηγή τους, σ' αυτό το Πρόσωπο, που γεννιόταν εκείνη τη νύχτα ανάμεσα μας.

Αλλά, παρόλο τον φωτισμό τούτο, η γενική κατάσταση του κόσμου, όταν ήλθε ανάμεσα μας, ήταν ένα σκοτάδι γράφει ο Ιωάννης στο εδάφιο 5: «**Και το φως εν τη σκοτία φαίνει, και η σκοτία αυτό ου κατέλαβεν**» (δεν το κατενόησε, δεν το κατάλαβε. Δεν επέτρεψε να διεισδύσει μέσα του η σκοτία, η διεφθαρμένη ανθρωπότητα που ζει στο σκοτάδι).

Χριστούγεννα

Αυτό το ηθικό σκοτάδι το έφερε η υποταγή στην αμαρτία και στο ψέμμα, στο οποίο η ανθρωπότητα ζει, σαν συνέπεια της πτώσης της.

Να τι ακριβώς έγινε εκείνη την ημέρα των Χριστουγέννων: Το φως που φώτιζε μέχρι τότε την ανθρωπότητα, έρχοταν να ζήσει ανάμεσά της. Τι ερχόταν να κάνει εδώ κάτω; Μέχρι τότε τί έκανε; Φώτιζε, οδηγούσε τους ανθρώπους να βρουν ποιό είναι το καλό, το ηθικό ιδεώδες, ώστε να το φθάσουν, να το πραγματοποιήσουν στον εαυτό τους. Να θυμηθούμε την αγωνιώδη εκζήτηση των Ελλήνων φιλοσόφων για το «καλό καγαθόν». Εί, εκείνο που ερχόταν να κάνει τώρα ανάμεσά μας, ήταν να πραγματοποιήσει ο Ίδιος στον εαυτό Του, σαν ένας από μας, αυτό το «καλό», το «ηθικό ιδεώδες», να το επιδείξει σ' όλη του τη λαμπρότητα, και να οδηγήσει τους ανθρώπους στο δρόμο να το πραγματοποιήσουν, ο καθένας για τον εαυτό του.

Πριν έλθει λοιπόν στη γη, φώτιζε τα βάρη της ανθρώπινης ψυχής να βρει το ιδεώδες της. Τούτο ακριβώς το λειτούργημα ολοκλήρωσε μ' αυτό που έκανε σαν Χριστός στο μέσον του Ιουδαϊκού κόσμου.

Απ' τα Χριστούγεννα και μετά, αυτό το «**φως της ζωής**» δεν εμφανίστηκε απλά, αλλά «**φαίνεται**», φωτίζει, ξεχύνει τη λαμπρότητά του στο σκοτάδι της ανθρωπότητας, αγωνιζόμενο να το διαλύσει.

Έτσι φτάσαμε στο γεγονός της γέννησης του Υιού του Θεού ανάμεσα μας. Το πώς έγιναν τα πράγματα, είναι σε όλους μας γνωστό. Η Μαρία συνέλαβε δια Πνεύματος Αγίου.

Στην ιστορία μάς αναφέρονται και άλλες γεννήσεις που έγιναν σαν αποτέλεσμα υπερφυσικής επέμβασης, όπως η γέννηση του Ιωάννη του Βαπτιστή, και παλαιότερα του Ισαάκ. Το

ανδρόγυνο πήρε δύναμη απ' τον Θεόν, και παρά το προχωρημένο της ηλικίας του, γέννησε παιδί. Ένα συνθησιμένο φυσικό γεγονός, που με τη δύναμη του Θεού έλαβε χώρα, όταν βιολογικά ήταν αδύνατον να πραγματοποιηθεί.

Η γέννηση, όμως, του Ιησού Χριστού έχει έναν τελείως διαφορετικό χαρακτήρα. Έχει τον χαρακτήρα μιας νέας δημιουργίας. Αντιστοιχεί, όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο πραγματοποιήθηκε, όχι με τη γέννηση του Ισαάκ, ή του Ιωάννη του Βαπτιστή, αλλά με τη γέννηση, με τη δημιουργία του πρωτόπλαστου Αδάμ. Ο Ιησούς είναι ο δεύτερος Αδάμ. Η γέννησή Του είναι το ξεκίνημα μιας νέας δημιουργίας. Στο πρόσωπό Του ο Θεός δημιουργεί μια καινούργια ανθρωπότητα. Φροντίζει όμως, να κρατήσει τον σύνδεσμο με την παλαιά ανθρωπότητα.

Στην πρώτη δημιουργία δεν έπλασε το ανθρώπινο σώμα εκ του μηδενός, αλλά με υλικό από τη γη που προϋπήρχε. Έτσι ακριβώς τώρα και με τη δημιουργία του δεύτερου Αδάμ δεν δημιούργησε το σώμα Του εκ του μηδενός, αλλά το πήρε απ' τη μήτρα μιας ανθρώπινης μητέρας, έτσι ώστε να διατηρήσει τον απαραίτητο σύνδεσμο μεταξύ της κεφαλής της νέας ανθρωπότητας και της παλαιάς, της φυσικής ανθρωπότητας, αυτής την οποία Εκείνος έχει αποστολή τώρα να την υψώσει στο δικό Του ανάστημα.

Και αυτή η αναλογία μεταξύ της γέννησης του Ιησού και της δημιουργίας του πρώτου ανθρώπου, μας αποκαλύπτει και αυτή καθαρά, το Θείο σχέδιο που υπήρχε πίσω απ' τη δημιουργία αυτού του τελευταίου Αδάμ.

Ο Ιησούς, με τη θαυμαστή Του γέννηση, αποκαταστάθηκε στις ίδιες συνθήκες καθαρότητας και αθωότη-

τας στις οποίες βρισκόταν ο πρώτος άνθρωπος, πριν την πώση. Έτσι, στο πρόσωπό Του, το ανθρώπινο γένος ξεκινούσε, για μια δεύτερη φορά, να βαδίσει το μονοπάτι που του είχε ορίσει ο Θεός όταν το δημιούργησε. Το μονοπάτι που οδηγεί απ' την αθωότητα στην αγιότητα, το μονοπάτι της προόδου που θα έφθανε τον άνθρωπο στην τελειότητά του, όπως την είχε προδιαγράψει ο Θεός. Ήταν στο ξεκίνημα αυτού του δρόμου που έπεσε ο Αδάμ, παρασύροντας μαζί του όλους όσους προήλθαν απ' αυτόν.

Ένας νέος Αδάμ τώρα, καθ' όλα όμοιος με τον πρώτο, εμφανίζεται στο προσκήνιο και με τις ίδιες προϋποθέσεις ξεκινάει τώρα να βαδίσει Αυτός τον δρόμο, για χάρη του γένους μας.

Αυτό ακριβώς έκανε ο Ιησούς Χριστός, όταν κάποια μέρα, πριν 2.000 χρόνια, άδειαζε τον εαυτόν Του, άφηνε την δόξα Του σαν Θεός, άφηνε τον ουρανό, και ερχόταν να μπει στην ιστορία μας, ακριβώς όμοιος με μας, σαν ένας από μας. Το μόνο που δεν είχε κοινό με μας, ήταν η κληρονομιά της αμαρτίας, μια και δεν μεσολάβησε ανδρικό σπέρμα στη σύλληψή Του. Ήταν αθώος όπως ακριβώς ο Αδάμ στο ξεκίνημά του.

Μεγαλώνοντας ανάμεσά μας, μέσα στις ίδιες συνθήκες και τους ίδιους πειρασμούς με μας, πραγματοποίησε τον άνθρωπο όπως έπρεπε να είναι. Έφθασε την ανθρώπινη ζωή εκεί που την προόριζε ο Θεός, εκεί που δεν μπόρεσε να την φθάσει ο Αδάμ.

Πώς το πέτυχε αυτό; Για 33 χρόνια που έζησε ανάμεσα μας, θυσίαζε συνεχώς τον εαυτόν Του, τούτη την φυσική ζωή που είχε πάρει σαν άνθρωπος, προκειμένου να υπακούσει,

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛ. 3

όπου το Θείο θέλημα Τον καλούσε. Πήρε στον Εαυτόν Του την ανθρώπινη ζωή απ' την κατάσταση της αθωότητας - έτσι πρωτοξεκίνησε - και την έφθασε στην κατάσταση της τελειότητας. Τούτη είναι η πορεία που ο Λόγος του Θεού την ονομάζει αγιασμό, (η δική μας πορεία μετά την αναγέννησή μας).

Στην προς Εβραίους Επιστολή (4/15) διαβάζουμε: **«Διότι δεν έχομεν αρχιερέα, που να μη μπορεί να συμπιθήσει εις τας αδυναμίας μας, αληθά έχομεν έναν που έχει δοκιμασθεί καθ' όλη, σύμφωνα με την ομοιοτήτά του με μας, χωρίς να αμαρτήση».**

Και στη συνέχεια, στην ίδια επιστολή (5/8,9), διαβάζουμε: **«Αν και ήτο Υιός, έμαθε την υπακοήν από όσα έπαθε, και γενόμενος τέλειος, απέβη δι' όλους, οι οποίοι υπακούουν εις αυτόν, αίτιος αιωνίου σωτηρίας».**

Στο αντίκρουσμα του θεάματος αυτής της ζωής, η ευαρέσκεια του Θεού ήταν πλήρης. Τούτη η ανθρώπινη ζωή ήταν για τον Θεό, **«θυσία εις οσμήν ευωδίας»**, (Εφεσίους 5/2). Αυτός ο ένας που έφτασε στο τέρμα έδειξε ότι το σχέδιο του Θεού ήταν και σοφό, και εφικτό.

Από κει και πέρα, το ανθρώπινο γένος υπάρχει στα μάτια Του σ' ένα τέλειο υπόδειγμα, το οποίο πρόκειται τώρα να γίνει η αρχή μιάς καινούργιας ανθρωπότητας, που θα παίρνει υλικό από την παλαιά, και θα το ανακαινίζει σύμφωνα με την εικόνα αυτού του προτύπου. Είναι όπως στο χυτήριο μετάλλων, που κάποια ατέλεια του καλούπιού βγάζει όλα τα εξαρτήματα ελαττωματικά.

Η λύση είναι να φτιαχθούν ένα καινούργιο, σωστό, τέλειο καλούπι, και παίρνοντας τα παλαιά να τα λειώσουν, και να τα περάσουν από το καινούργιο καλούπι. Αυτό σημαίνει εκείνο το **«εν Χριστώ»**. Ότι περάσει μέσ' απ' αυτό βγαίνει τέλειο, όπως αυτό είναι τέλειο. Ο αγώνας για να

φτιαχτούν τέλεια έγινε μια φορά, για το καλούπι μόνον.

Το να προσκολληθούμε σ' Αυτόν τον νέο Αδάμ, το να θελήσουμε και μόνο με την επιθυμία της καρδιάς μας να περπατήσουμε όπως Αυτός, στα μάτια του Θεού μετρά σαν να αναπαράγουμε αυτό το πρότυπο στον εαυτό μας. Είναι, κατά κάποιο τρόπο, σαν να έχουμε επιτέλεσει και μεις το έργο του αγιασμού της ανθρώπινης ζωής, που επιτέλεσε στην πράξη μόνον Αυτός. Είναι, σύμφωνα με την προς Εφεσίους 1/1-5, **«να γίνουμε ευάρεστοι μέσα στον Αγαπημένον».**

Με το λυτρωτικό Του έργο στη συνέχεια, απομάκρυνε, για κείνους που το δέχονται προσωπικά, το εμπόδιο της αμαρτίας, έτσι που το Πνεύμα να μπορέσει να έρθει μέσα τους. Και είναι με τη βοήθεια του Πνεύματος πλέον, που τούτη η επιθυμία για κοινό δρόμο μαζί Του γίνεται πράξη και ζωή. Αρχίζει η πορεία για όλους αυτούς, πάνω στο βασιλικό μονοπάτι, εκεί που στο ξεκίνημά του έπεσε ο Αδάμ.

Αν θέλαμε, με δυό λόγια, να συνοψίσουμε το έργο του Θεού για τη σωτηρία και την ανύψωση του ανθρώπου, θα μπορούσαμε να το πούμε κάπως έτσι:

Πρώτα κάνει τον Υιό Του αδελφό μας. Η ενανθρώπιση του Υιού του Θεού έγινε, κατά την Επιστολή προς Εβραίους, για να δώσει στην ανθρωπότητα έναν συγγενή της, έναν από το αίμα και τη σάρκα της, έναν αδελφό της, τον **«Υιό του ανθρώπου»** (Εβραίους 2/14-18).

Στη συνέχεια, υψώνει στο πρόσωπό Του την ανθρώπινή μας ύπαρξη στη Θεία κατάσταση. Ολοκληρώνει την εξέλιξή μας στο πρόσωπο το δικό Του.

Μετά κάνει όλους εκείνους που πιστεύουν στον Υιό Του, μετόχους

αυτής της ένδοξης μορφής ύπαρξης, κάνει την ομορφιά του Υιού Του ν' αντανakλασθεί στον καθένα απ' αυτούς. Παίρνει τα ρούχα Του, την ένδοξη Του ένδυση, και με αυτά ντύνει όλους εμάς που υιοθέτησε.

Διαβάζουμε στην προς Γαλάτας 4/4: **«Όταν ήλθε το πλήρωμα του χρόνου, τότε έστειλε ο Θεός τον Υιόν του, ο οποίος γεννήθηκε από γυναίκα και διετέλεσε υπό τον νόμον, δια να εξαγοράση εκείνους, οι οποίοι ήσαν δούλοι κάτω από τον νόμον, δια να πάρωμεν την υιοθεσίαν».** Για να πάρουμε εμείς την υιοθεσία, γι' αυτό χρειάστηκε να έλθει ο Υιός του Θεού.

Νύχτα των Χριστουγέννων, μια μέρα τόσο σημαντική, όσο η ημέρα της Δημιουργίας.

Τότε, στην πρώτη Δημιουργία, το Πνεύμα, με εντολή του Θεού, έσυρε από το χάος έναν κόσμο πλήρη τάξεως και αρμονίας. Τώρα πρόκειται να επωάσει, με την ζωοδότρια δύναμή Του, μια καινούργια Δημιουργία, μια καινούργια ανθρωπότητα, μετασχηματίζοντας την πρώτη, την φυσική (ψυχική) σε πνευματική, οδηγώντας δηλαδή την πρώτη στον προορισμό για τον οποίο επλάσθη (Α' Κορ. 15/46).

Εκείνη τη νύχτα το άπειρο (ο Θεός) ερχόταν να κατοικήσει στο πεπερασμένο (στον άνθρωπο), και να ενεργήσει μέσα απ' αυτό. Η αιώνια ζωή ερχόταν να πραγματοποιηθεί στον χρόνο. Η τέλεια αποκάλυψη του Θεού, και η κοινωνία μαζί Του, που είχε διακοπεί με την πώση στην Εδέμ, από κείνη τη νύχτα γινόταν δυνατή.

Εκείνη τη νύχτα άρχιζε η ζωή του Πνεύματος πάνω στη γη. Πρώτα το χοϊκό, μετά το πνευματικό, όπως μας λέγει στο Α' Κορ. 15/46,47. Όλα έχουν μια σειρά στο σχέδιο του Θεού.

Χριστούγεννα

Ο ερχομός τούτου του Προσώπου άρχισε να μετασχηματίζει την παρούσα κατάσταση πραγμάτων, προετοιμάζοντας για τον ερχόμενο αιώνα. Είχε αρχίσει η μεγάλη Μεσσιανική επανάσταση, η αρχή της ανανέωσης των πάντων. Έσπαγε ο σαρκικός κύκλος. Άνοιγε η πνευματική σφαιρά.

Αυτό τελικά ήταν το βρέφος που γεννήθηκε εκείνη τη νύχτα των Χριστουγέννων στη φάτνη. Ήταν το τέλειο για την ανθρωπότητα, το ιδεώδες της, αυτό που ο Θεός έχει θέσει σαν τέρμα στην εξέλιξή της. Ο Χριστός είναι η Θεία ιδέα για την ανθρωπότητα, τέλεια πραγματοποιημένη. Και εκεί έφθασε για χάρη μας, για να οδηγήσει και μας εκεί. **«Για χάρη τους αγιάζω τον εαυτόν μου για να είναι και αυτοί αγιασμένοι αληθινά, κατά έναν αληθινό τρόπο»**, θα πει ο Ίδιος (Ιωάννης 17/19).

Όντας ο άνθρωπος σ' ένα μονοπάτι ασταμάτητης προόδου, δεν υπάρχει τίποτα υψηλότερο ν' αναζη-

τήσει απ' Αυτόν. Οπότε η επιλογή του είναι μία και μοναδική: Η να Τον δεχθεί και να ζήσει, ή να Τον απορρίψει και να χαθεί.

Ναι, **«στους καθημένους εν σκότει και σκιά θανάτου»** (Λουκάς 1/79), σε όλους εμάς, φως έχει ανατείλει.

Και για να έλθουμε στην προσωπική μας ζωή: Όπως τότε το Πνεύμα Τον γέννησε θαυματουργικά στη μήτρα της Μαρίας, έτσι μπορεί να Τον γεννήσει και στη δική σου καρδιά. Και καθώς Αυτός θα μεγαλώνει και θα μορφώνεται εκεί μέσα, θα σκορπίζει τα σκοτάδια, τον πόνο, τον φόβο, τη δυστυχία που έφερε η αμαρτία. Ένας καινούργιος άνθρωπος θα σμιλεύεται μέσα σου, ακριβώς στην εικόνα τη δική Του.

Όλοι χρειάζονται ένα πραγματικά καινούργιο ξεκίνημα, μια πραγματικά νέα αρχή στη ζωή τους. Και αυτό είναι κάτι

που μόνο Αυτός μπορεί να κάνει για μας. Οι δικές μας προσπάθειες για αλλαγή, σε λίγο ατονούν, και πάλι γυρίζουμε στα παλιά. Σε μας λείπει το φως, τι είναι πραγματικά καλό μας, αλλά και η δύναμη.

Και αν κάποιος ρωτήσει τι έχω να κάνω εγώ, για να έλθει ο Χριστός να γεννηθεί και στη δική μου καρδιά..., εδώ, σαν νχώ, σαν αντίλαλος, ακούγονται τα λόγια του Ιωάννη του Βαπτιστή στην έρημο, Μαρκ. 1/3: **«Ετοιμάσατε την οδό του Κυρίου» (στην καρδιά σας). «ευθείας κάμετε τας τρίβους αυτού»** (μέσα απ' τους οποίους θα περάσει για να έλθει). Βγάλτε τις ανωμαλίες, τα εμπόδια που Τον εμποδίζουν να έλθει μέσα σας. Φέρτε στον σταυρό Του την αμαρτία, την προσωπική σας αμαρτία, που στέκεται τείχος ανάμεσά σας και σας χωρίζει.

Θάνος Νικολόπουλος,
Φιλιατρά

ΓΙΑΤΙ ΖΕΙ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ

Έβα τώρα ο Χριστός μας σε κράζει.

Έβα τώρα πριν είναι αργά.

Αύριο ίσως η ώρα περάσει

και κλειστείς μια για πάντα μακριά.

*Σαν στο δρόμο σου έρθει ο Χριστός μας
την καρδιά σου γεμίσει Αυτός
όλα γύρω θ' αψηλάξουνε χρώμα
και θα λάμπουν μ' ουράνιο φως.*

*Θά 'χεις κάποιον που πάντα μαζί σου
όπου πας Αυτός θα σε ευλογεί.
Θα γελάς, θα γελάει μαζί σου.
Θα πονάς, θα πονάτε μαζί.*

*Κι αν συμβεί να σκονιάψεις για λίγο
με αγάπη θα σκύψει Αυτός
και στα χέρια Του θα σε σηκώσει.
Σήκω επάνω, ... «ΓΙΑΤΙ ΖΕΙ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ».*

Ω, τι όμορφο νά 'χεις Εκείνον

και στο πλάι σου να 'ναι Αυτός.

Η ζωή θα ευωδιάζει σαν κρίνο

Κι όλο τούτο, ... «ΓΙΑΤΙ ΖΕΙ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ».

*Ετοιμάζει για σε στα ουράνια
μια πατρίδα λαμπρή, φωτεινή.
Θα δεις όσους εκείνους που φύγαν.
Περιμένουν και σένα εκεί.*

*Ένα αστέρι και συ μέσα στη δόξα
θε να ψάλλεις ουράνια ωδή
με αγάπη εις τον Λυτρωτή σου.*

*Να γιατί «ΖΕΙ
ΓΙΑ ΣΕ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ»*

Παύλος Ζαχαράτος,
Τορόντο – Καναδάς

Βηθλεέμ, η μικρά

Ορεινός, βουνήσιος, φτωχός και κλεισμένος στην απροσπέλαστη διαμόρφωση της Ιουδαίας, ο κληρός Ζαβουλών (Ιησ. του Ναυή 19/15). Είναι η ζωή αγώνας κι ο αγώνας σκληρός, σκληρός μέχρι θανάτου. Η γη ποτισμένη με ιδρώτα αγωνίας. Ο Κύριος μιλώντας για τη γη την άγονη, την αφιλόξενη σε καρποφορία, τη σκληρή και γιομάτη αγκάθια, πρέπει νάφερνε στη μνήμη του, κομμάτια χέρσας γης, σκληρής πέτρινης, σιδερένιας γης, χωρίς λίγο χώμα ελπίδας.

Ίσως είναι ο συμβολισμός ενός κλήρου ζωής που ο άνθρωπος διάλεξε σαν πορεία του, μετά την εδεμική του αποκοπή. Κλήρος άγονος, μόχθου, δακρύων, συνεχούς φτώχειας και στερήσεων. Είναι ο κλήρος των θλίψεων.

Στο βιβλίο των Κριτών, κεφ. 17/7-8, είναι το περιστατικό εκείνο κάποιου νέου από την Βηθλεέμ-Ιούδα. «Και ανεχώρησεν ο άνθρωπος εκ της πόλεως Βηθλεέμ-Ιούδα, δια να παροικήσῃ ὅπου εὐρη».

Είναι τα χρόνια που η Βηθλεέμ δεν μπορεί να κρατήσει τους ανθρώπους. Δεν έχει τίποτε για να προσελκύσει τις ψυχές. Είναι τότε, που οι άνθρωποι φεύγουν κι οδοιπορούν για να παροικήσουν ὅπου κι αν βρουν. Η Βηθλεέμ-Ιούδα δεν κρατά κοντά της τις ψυχές.

Η αμαρτία δίνει δύναμη στη φυγή και σπρώχνει τα πόδια στους μακρινούς δρόμους μιας ατέρμονης περιπέτειας.

Στο ίδιο το βιβλίο των Κριτών (κεφ. 19), περιέχεται η φοβερή εκείνη εξιστόρηση της παλλακής. Η Βηθλεέμ-Ιούδα είναι τόπος ακόμη αμαρτίας. Είναι ο τόπος μιας φρικτής σε έκταση και απίστευτης σε βάθος τραγωδίας. Δείγμα μιας κάθετης πτώσης, δικαιώνοντας τους καρπούς κάποιου δρόμου κατάρας που ακολούθησε ο άνθρωπος καθώς έδιωξε τον Θεό από τη ζωή του.

Η Βηθλεέμ κρύβεται ακόμη κάτω από ένα μανδύα θλίψης, πόνου κι ανέκφραστης ντροπής.

Στο πρώτο κεφάλαιο του βιβλίου της Ρουθ (1/2-3), είναι ο Ελιμέλεξ με τους δικούς του, που θα φύγουν μακριά από τη Βηθλεέμ-Ιούδα για να παροικήσουν στη γη Μωάβ.

Είναι οι ημέρες που έγινε «πείνα εν τη γη». Τίποτε πιο εκδηλωτικό από την πείνα, για να ζωγραφίσει και να περιγράψει την πνευματική αγωνία του μετεδεμικού ανθρώπου. Θέλει ν' ακούσει. Αγωνιά να μάθει. Παθαίνεται για κάτι νέο. Πεθαίνει για κάτι καινούργιο. Πεινάει για γνώση, που, καθώς του δίνεται σε μια εκτροπή, μοιάζει με το παιδί που το ταΐζουν φαγητά χωρίς ουσίες, δυνάμεις, θρεπτικές ικανότητες. Το παιδί που γι' αυτό τρώει χωρίς να χορταίνει, τρώει και αργοπεθαίνει από αστία.

Ο Μιχαίας βλέπει (5/2) την μικρά Βηθλεέμ. Την βλέπει ξέμακρα, στα βάθη του χρόνου. Και βλέπει ακόμα κάποιον, κάποιον που θα γεννηθεί στην Βηθλεέμ, αλλά που δεν θα είναι από την Βηθλεέμ. Θάνατο ο μεγάλος ξένος – η ειρήνη – που θαρθεί να απελευθερώσει από τον Ασύριο. Θά 'ναι ο ποιμήν που θα «έλθῃ εἰς τὴν γῆν ἡμῶν» και θα «πατήσῃ ἐν τοῖς ὀρίοις ἡμῶν».

Πόσο δυνατό και μεγαλειώδες. Σαν συμφωνικό προανάκρουσμα μιας μοναδικής συγχορδίας ελπίδας και ζωής.

Και ήρθε. Γεννήθηκε ο Ιησούς στην Βηθλεέμ της Ιουδαίας στις μέρες του Βασιλιά Ηρώδη.

Και το σκηνικό αλλάζει. Ανατρέπεται. Το μεταβάλλει Εκείνος. Ο ένας, ο μεγάλος, ο αναμενόμενος. Η εκπλήρωση της ελπίδας, το ζωντανέμα των ονείρων του κόσμου, η πραγμάτωση των πόθων των αιώνων.

Και καθώς ήρθε, η Βηθλεέμ του Ιούδα ... ω, δεν είναι πια φτωχή. Δεν είναι πια ο κλήρος ο βουνήσιος της χέρσας γης. Δεν είναι τα ορεινά κομμάτια τα δίχως ελπίδα ζωής.

Είναι τώρα πλούσια. Η άγνωστη γίνεται ομφαλός της γης και το όνομά της γίνεται τραγούδι, ορόσημο, συμφωνία, όμοια νανούρισμα γλυκό στη χειμωνιάτικη νύχτα των Χριστουγέννων.

Τώρα που ήρθε Εκείνος, δεν είναι η Βηθλεέμ-Ιούδα η χώρα από την οποία φεύγει ο άνθρωπος για να παροικήσει ὅπου βρει. Είναι πόλος έλξης τώρα η Βηθλεέμ. Καρβάνια πορεύονται για να δουν που ο Βασιλιάς γεννάται. Όλοι οι δρόμοι οδηγούν στην Βηθλεέμ-Ιούδα. Τα μάτια τα παιδικά ψάχνουν για την Βηθλεέμ-Ιούδα. Οι κουρασμένοι νοσταλγοὺν την Βηθλεέμ και τα αποκαμωμένα πόδια οδεύουν στερνά στην Βηθλεέμ, στο πρελούτιο τοπίο της δόξης του Γολγοθά.

Τώρα που ήρθε ο Άγιος του Ισραήλ, η Βηθλεέμ δεν είναι τόπος αμαρτίας και το σημάδι της παλλακής έσβησε για να μην το θυμηθεί Εκείνος πιά. Η Βηθλεέμ είναι καθαρή. Δεν είναι πιά η αμαρτία που θα δυναμώνει την τάση για φυγή, αλλά θα ελκύει τους ξεστρατημένους σε μονοπάτια αγιότητας.

Και συ, Ελιμέλεξ φτωχέ, πάρε τη Ναομί και γύρισε πίσω. Η γη Μωάβ, γη των ειδώλων και γη σπαρμένη με τάφους αγαπημένων, δεν μπορεί να σε θρέψει. Δεν μπορεί να σε κρατήσει. Γύρισε πάλι, Ναομί, στην Βηθλεέμ του πλούτου. Έλα να κολυμπήσεις στα δεμάτια της ευφροσύνης. Να φας από τα κριθάρια της ευφορίας. Ξαναγύρισε στα πλούτη του Βοόζ. Ελιμέλεξ, ο Κύριος ήρθε στη γη Του.

Ας σταματήσουν οι πορείες για εκζήτηση. Γεννήθηκε ο Υιός. Ας επιστρέψουμε στην Βηθλεέμ. Μας περιμένει ο Υιός. Δεν ταιριάζει αμαρτία, δεν στέκει η φτώχεια, η μιζέρια, απλώστε, αδέρφια, τα χέρια: ΖΕΙ Ο ΥΙΟΣ.

Σπύρος Ι. Πορτινός

«Εγκρατεύθητε, αγρυπνήσατε» διότι ο αντίδικός σας διάβολος, ως πλέον ωρυόμενος, περιέρχεται, ζητών τίνα να καταπίη» (Α΄ Πέτρου 5/8)

1ον Σε ελληνική εφημερίδα τον Αύγουστο του 2019 δημοσιεύτηκε άρθρο απ' το οποίο καταχωρούμε αυτούσια το σύνολο των αποσπασμάτων του:

«Αιώνιος επαναστάτης ο σατανάς στις σκανδιναβικές χώρες. Νόμιμη θρησκεία οι Σατανιστές στη Σουηδία. Παρόμοια κάλια και στη Νορβηγία. Παρά το γεγονός ότι η εκκλησία θεωρούσε ανέκαθεν τον σατανά ως την πηγή του κακού και τον χειρότερο εχθρό του ανθρώπου, η Σουηδική Σατανιστική Κοινότητα έγινε δεκτή ως επίσημη θρησκευτική επωνυμία από τις σουηδικές οικονομικές και διοικητικές υπηρεσίες, σύμφωνα με την εφημερίδα «Dagen»ⁱ. Συγκεκριμένα, προκειμένου να γίνουν μια καταχωρημένη κοινότητα στη Σουηδία, οι σατανιστές έπρεπε να ικανοποιήσουν αρκετές προϋποθέσεις, όπως να οργανώσουν θρησκευτικές υπηρεσίες, μεταξύ των οποίων προσευχές ή διαλογισμό.

Ο Σατανάς τιμάται ως πρότυπο προς μίμηση.

Το κίνημα είναι εμπνευσμένο από το Σατανικό Ναό, μια ακτιβιστική ομάδα από τη Μασαχουσέτη των ΗΠΑ, που μεταξύ άλλων προωθεί την κατάργηση της σχολικής προσευχής, όπως κάνει και η Σουηδική Ανθρωπιστική Ακαδημία.

...κατά τη διάρκεια της Εβδομάδας Υπερηφάνειας στη Σουηδία, η Σατανιστική Κοινότητα διοργάνωσε σεμινάριο περί της ανάγκης για σατανιστικό φεμινισμό. Όσο δε, για τον ίδιο τον σατανά, αυτός αντιμετωπίζεται από την κοινότητα μόνο ως λογοτεχνική φιγούρα, σύμφωνα με τα λεγόμενά τους. Και ενώ ο Σατανάς τιμάται ως πρότυπο προς μίμηση και αιώνιος επαναστάτης που έρχεται διαρκώς σε σύγκρουση με τις Αρχές, η θρησκευτική ομάδα πραγματοποιεί τελετές όπως: Επίκληση στον Εωσφόρο και στη Λίλιθⁱⁱ.

2ο Το Ελεύθερο Βήμα επίσης καταχωρεί απόσπασμα ελληνικής ημερήσιας εφημερίδας, που είδε το φως την άνοιξη του 2019.

«Οι χριστιανοί είναι η πλέον διωκόμενη θρησκευτική ομάδα στον κόσμο. Σε 90.000 ανέρχονται οι Χριστιανοί που έχασαν τη ζωή τους το περασμένο έτος στο βωμό της πίστης τους, και σχεδόν το 1/3 εξ αυτών ήταν στα χέρια Ισλαμιστών εξτρεμιστών όπως το ISIS. Άλλοι έπεσαν θύματα κρατικών διώξεων όπως η Βόρεια Κορέα. Επίσης, σύμφωνα με έρευνα σε στοιχεία της cesnur.org, «600 εκατομμύρια Χριστιανοί εμποδίστηκαν να ασκήσουν την πίστη τους».

Σύμφωνα με άλλη έρευνα, της Open Doorsⁱⁱⁱ, 215 εκατομμύρια Χριστιανοί βίωσαν διώξεις το 2018. Και τα τελευταία 15 χρόνια 1,6 εκατομμύρια δολοφονήθηκαν για την πίστη τους στον Χριστό.

Οι επίσημες αναφορές συγκλονίζουν:

Μέσα σε έναν χρόνο:

- 1252 Χριστιανοί απίχθησαν
 - 1020 Χριστιανοί βιάστηκαν ή παρενοχλήθηκαν σεξουαλικά
 - 793 Εκκλησίες καταστράφηκαν
- Κάθε μήνα:
- 255 Χριστιανοί σκοτώνονται
 - 104 πέφτουν θύματα απαγωγής
 - 180 γυναίκες βιάζονται, παρενοχλούνται σεξουαλικά ή εξαναγκάζονται σε γάμο
 - 160 Χριστιανοί κρατούνται χωρίς δίκη και φυλακίζονται
 - Κάθε πέντε λεπτά στον πλανήτη ένας Χριστιανός δολοφονείται»

Εμπρόβλητα: Ιωάννης Γρίζος

Σχόλιο: *Αγαπητοί, όλα τα προηγούμενα αποτελούν γεγονότα. Δεν είναι προϊόν ψευδών κίβδηλων ειδήσεων ή προπαγάνδας. Ποιο είναι το χρέος μας στα ακούσματά τους; Η θερμή προσευχή μας και η άσβεστη παρήγορη υπενθύμιση, για τους αδελφούς μας που διάκονται, ταλαιπωρούνται και θανατώνονται για την πίστη τους στον Ι. Χριστό, Αποκ. 21/4, «Και θέλει εξαλείψει ο Θεός παν δάκρυον από των οφθαλμών αυτών, και ο θάνατος δεν θέλει υπάρξει πλέον' ούτε πένθος, ούτε κραυγή, ούτε πόνος δεν θέλουνσι υπάρξει πλέον' διότι τα πρώτα παρήλθον». Αγαπητοί, ο Κύριος είναι εγγύς.*

ΕΛ. ΒΗΜΑ

Σημειώσεις ΕΛ. ΒΗΜΑΤΟΣ:

ⁱ Dagen: σουηδική χριστιανική εφημερίδα. Έτος 1ης κυκλοφορίας 1945.

ⁱⁱ Λίλιθ: στα Εβραϊκά είναι δαίμονας της εβραϊκής λαϊκής παράδοσης. Η προέλευση αυτής της δαιμονικής θεότητας, της Λίλιθ ή Λίλιου έγκειται την καταγωγή της απ' το βαβυλωνιασο-συριακό ειδωλοθηατρικό πάνθεο. Η δεισιδαιμονική φαιρέα της Λίλιθ παρέμεινε ζωντανή στους Εβραίους μέχρι τον έβδομο μ.Χ. αιώνα.

ⁱⁱⁱ The Open Doors (Οι Ανοικτές Θύρες) αποτελεί μια διαδογματική χριστιανική ιεραποστολή με σκοπό την ενθάρρυνση και ενίσχυση των ανά τον κόσμο διωκόμενων χριστιανών, καθώς και την εξαπίωση και διανομή της Αγίας Γραφής. (έχει προγραμματιστεί σε κάποιο από τα επόμενα τεύχη αναλυτικότερη παρουσίαση του έργου της ιεραποστολής αυτής).

ΠΙΣΤΗ ΚΑΙ

Συνήθως ο κοινός άνθρωπος ρωτά: Πίστη ή Λογική; Με την ερώτηση αυτή υπονοεί ότι ή το ένα θα ισχύει ή το άλλο. Αλλά τι είναι Λογική και τι είναι Πίστη; Στην καθιερωμένη αντίληψη, όπως διαμορφώνεται από την κοινωνία και τον πολιτισμό, Πίστη και Λογική φαίνονται ασύμβατα.

Ελάχιστοι τα δέχονται συνδεδεμένα, και αυτοί χωρίς να μπορούν να αιτιολογήσουν ορθά τη σύνδεσή τους. Κάποιοι άλλοι ανάγουν το ερώτημα για την Πίστη στη μεταφυσική, ενώ το ερώτημα για τη Λογική μόνο στην Επιστήμη. Είναι όμως έτσι;

Πριν απαντήσουμε στο ερώτημα «τι είναι Λογική και τι είναι Πίστη», πρέπει να γνωρίζουμε ότι συνήθως οι αντιλήψεις μας δεν είναι προϊόν κάποιας σοβαρής διανοητικής επεξεργασίας. Ίσως δεν είναι ούτε καν δικές μας. Στους περισσότερους ανθρώπους τα «νομίζω» τους και τα «πιστεύω» τους είναι προϊόν επίδρασης των αντιλήψεων του περιβάλλοντος.

Συνήθως οι αντιλήψεις που κυκλοφορούν είναι προκατασκευασμένες, υπαγορευμένες και τόσο εκκλαϊκευμένες που δεν στέκουν σε μια στοιχειωδώς σοβαρή ανάλυση.

Στην προκειμένη περίπτωση η κοινή γνώμη έχει μια εντελώς απλοϊκή αντίληψη για την Πίστη και τη Λογική. Ας δούμε όμως σύντομα τι συμβαίνει στην πραγματικότητα, πέραν των λαϊκών ή απλοϊκών αντιλήψεων.

Τι είναι Λογική; Είναι η μελέτη των τρόπων συλλογισμού (εκείνων που ισχύουν, καθώς και των εσφαλμένων), όπως και η χρήση έγκυρων συλλογισμών.

Δηλαδή είναι ο τρόπος, οι κανόνες, που με βάση κάποια δεδομένα βγάζουμε ορθά συμπεράσματα, συνεννοούμαστε μεταξύ μας και αποκτούμε την οποιαδήποτε γνώση. Απλά είναι ο ορθός τρόπος που επικοινωνούμε. Θα έχετε ακούσει τις

εκφράσεις: «Αυτός είναι λογικός άνθρωπος, μπορείς να συνεννοηθείς», ή αντίστοιχα «Αυτός είναι παράλογος δεν μπορείς να συνεννοηθείς μαζί του».

Υπάρχει, βέβαια, η στρεβλή αντίληψη ότι οι «λογικές» είναι πολλές. Λανθασμένα πολλοί πιστεύουν ότι ο καθένας έχει τη δική του Λογική. Νομίζουν συνήθως, ότι ο καθένας έχει τη δική του οπτική γωνία για το κάθε τι.

Κατά συνέπεια, είναι δεκτές όλες οι απαντήσεις έστω και αν αντιφασκούν μεταξύ τους. **Αυτό είναι λάθος.** Η Λογική είναι μία. Εννοούν απλά ότι ο καθένας έχει τη δική του σκέψη, τη δική του διαμορφωμένη αντίληψη για το κάθε τι.

Οι κανόνες της Λογικής, ο τρόπος δηλαδή που βγάζουμε ορθά συμπεράσματα, είναι οι ίδιοι και υπάρχουν έμφυτοι στον άνθρωπο. Απλά, πρώτος ο Αριστοτέλης τους διατύπωσε και είναι οι ίδιοι μέχρι σήμερα. Άρα η Λογική, βασιζόμενη σε μια αρχική σκέψη, εξάγει από εκεί τα συμπεράσματά της, χρησιμοποιώντας τους ίδιους κανόνες σε κάθε περίπτωση. Δεν υπάρχει Λογική δική μου ή δική σου. Η Λογική είναι μία.

Παραθέτουμε μια σύντομη ιστορική αναδρομή (δεν είναι δυνατόν στο μικρό χώρο μας να αναλύσουμε περισσότερο) για την εξέλιξη του τρόπου σκέψης. Μέχρι την Γαλλική Επανάσταση (προ μοντέρνα εποχή) η αλήθεια υπάρχει ως «αποκάλυψη - απόλυτη».

Μετά την Γαλλική Επανάσταση και μέχρι την πτώση του τείχους του Βερολίνου (μοντέρνα εποχή), η αλήθεια υπάρχει ως «ανακάλυψη - ορθολογισμός». Μετά την πτώση του τείχους του Βερολίνου (μεταμοντέρνα εποχή), η αλήθεια υπάρχει ως «δημιουργία - σχετική αλήθεια - ατομική αλήθεια».

Έτσι ο **μεταμοντερνισμός** που επικρατεί σήμερα είναι μία φιλοσοφία, σύμφωνα με την οποία δεν

υπάρχει αντικειμενική ή απόλυτη αλήθεια. Ειδικότερα σε ζητήματα θρησκείας, πνευματικότητας αλλά και ηθικής το ίδιο ζήτημα μπορεί να είναι έτσι αλλά και αντίθετα, και ο καθένας έχει την ατομική του αλήθεια. Ωραιο ακούγεται στα λόγια, όλοι τελικά να έχουν δίκιο, και μάλιστα στους μη ελεγχόμενους πειραματικά τομείς της ηθικής και της φιλοσοφίας.

Μπορούν όμως αυτές οι σκέψεις να εφαρμοσθούν στον πραγματικό κόσμο; Το Χ άνω δεξιά στην οθόνη του υπολογιστή μας, σβήνει την οθόνη κάθε φορά που το πατάμε. Μπορεί κανείς να δεχθεί ότι άλλοτε τη σβήνει και άλλοτε δεν τη σβήνει; Όχι, είναι βέβαιο ότι πάντα τη σβήνει. Ο Μεταμοντερνισμός δεν είναι μια γενική αρχή που διέπει τη σκέψη.

Τι είναι πίστη; Τι σημαίνει πιστεύω; Ο κοινός άνθρωπος με τη φράση «πιστεύω στον Θεό» εννοεί συνήθως ότι αναγνωρίζει την ύπαρξη του Θεού. Αυτή είναι μια λανθασμένη αντίληψη αν και ευρέως διαδεδομένη.

Πιστεύω σημαίνει εμπιστεύομαι. Και εμπιστεύομαι σημαίνει βασίζομαι σε κάτι χωρίς να έχω μια πλήρη απόδειξη ή βεβαιότητα ότι αυτό είναι απολύτως ορθό. Όμως για κάποιους λόγους που δεν μπορώ να τους βεβαιώσω απόλυτα, το αντικείμενο της πίστης μου το εμπιστεύομαι. Εμπιστεύομαι την τάδε τράπεζα και καταθέτω τα χρήματά μου.

Κανείς δεν μπορεί να με διαβεβαιώσει ότι τα χρήματα εκεί είναι απολύτως ασφαλή, αλλά κάπου πρέπει να εμπιστευτώ γιατί ασφαλή δεν είναι πουθενά.

Εμείς οι παλιότεροι, που κάναμε αρχαία Ελληνικά από την πρώτη γυμνασίου, θυμόμαστε στο αναγνωστικό των αρχαίων Ελληνικών του Ζούκη την πρώτη πρόταση: «Πιστεύω τω φίλω», και μεταφράσαμε «έχω εμπιστοσύνη στον φίλο». Άρα

ΛΟΓΙΚΗ

Απολογητική με απλά λόγια

πιστεύω σημαίνει εμπιστεύομαι.

Συνήθως οι περισσότεροι άνθρωποι έχουν την αντίληψη ότι την πίστη, δηλαδή την εμπιστοσύνη, την χρησιμοποιεί μόνο η θρησκεία, ενώ η επιστήμη έχει τη Λογική και τα αποδεικνύει όλα. Αυτές είναι λαϊκές αντιλήψεις που μπορούμε να μαζέψουμε στους δρόμους, κάνοντας ερωτήσεις στους περαστικούς με ένα μικρόφωνο στο χέρι. Όμως δεν ισχύουν.

Η πραγματικότητα είναι ότι και η επιστήμη βασίζεται στην Πίστη. Αυτό ακούγεται εξωπραγματικό για τους αμύητους. Και όμως το αντίστοιχο της Πίστης στην επιστήμη εκφράζεται με μια έννοια που την μαθαίνουν οι μαθητές στο μάθημα της Γεωμετρίας στην 1η Λυκείου. Είναι η έννοια του αξιώματος.

Αξίωμα είναι μία πρόταση που μου φαίνεται ορθή, την οποία εμπιστεύομαι, χωρίς να μπορώ να την αποδείξω. Την θεωρώ αξιόπιστη και εκεί στηρίζομαι για να βγάλω άλλα πολλά συμπεράσματα. Π.χ. όλη η γεωμετρία που μαθαίνουμε στο σχολείο στηρίζεται σε ελάχιστα αξιώματα, έννοιες και ορισμούς, που με βάση αυτά, οι μαθηματικοί όλου του κόσμου από τον καιρό του Ευκλείδη έγραψαν τόμους ολόκληρους με θεωρήματα, προτάσεις, ασκήσεις και άπειρες τεχνικές εφαρμογές.

Οι μαθητές αποδεικνύουν θεωρήματα και λύνουν ασκήσεις, οι μαραγκοί, οι αρχιτέκτονες, οι τεχνικοί, βασίζονται σε αυτά και κάνουν τις κατασκευές τους. Αλλά όλα αυτά έχουν βάση μια πίστη στα αρχικά αξιώματα που τέθηκαν και που ποτέ δεν αποδείχθηκαν.

Πώς εξήχθησαν όλα αυτά τα συμπεράσματα; Με τη βοήθεια της Λογικής. Μέχρι και σήμερα γράφονται ασκήσεις και γίνονται κατασκευές.

Έτσι όλες οι επιστήμες ενεργούν με βάση:

ΑΞΙΩΜΑ + ΛΟΓΙΚΗ = ΓΝΩΣΗ
δηλαδή

ΠΙΣΤΗ + ΛΟΓΙΚΗ = ΓΝΩΣΗ

Όποιος δεν μπορεί να δεχθεί ή αμφιβάλλει για τα αξιώματα, δεν μπορεί να προχωρήσει σε κανένα συμπέρασμα, σε καμία πράξη. Θα μείνει εκεί να ρωτά για πάντα αν το αξίωμα είναι σωστό ή όχι. Δεν υπάρχει επιστήμη που να μη στηρίζεται σε αξιώματα.

Ακόμα και η Λογική έχει τα αξιώματά της. Όποιος δεν μπορεί να εμπιστευτεί κάπου (αξίωμα - πίστη), έχει σαν συνέπεια ότι δεν μπορεί να πραγματοποιήσει καμία διαδικασία στη ζωή του.

Πάρτε παράδειγμα απ' την καθημερινότητά μας.

Συνεχώς εμπιστευόμαστε, δηλαδή εξασκούμε πίστη. Θες να μπει στο λεωφορείο για να πας στη δουλειά σου; Εξασκείς πίστη. Δεν ξέρεις αν αυτός που οδηγά έχει δίπλωμα, αν έχει καταναλώσει αλκοόλ, αν το λεωφορείο έχει κάνει σέρβις. Αν προσπαθήσεις να τα ελέγξεις ούτε θα ξεκινήσεις για τη δουλειά σου.

Βλέπουμε λοιπόν ότι δεν υπάρχει το δίλημμα Πίστη ή Λογική, αλλά η πραγματικότητα είναι ΠΙΣΤΗ και ΛΟΓΙΚΗ.

Αν τα αξιώματα είναι ορθά και η Λογική χρησιμοποιηθεί σωστά, δίνουν την ορθή γνώση και οι πρακτικές εφαρμογές είναι χρήσιμες και πραγματικές.

Θα ρωτήσει κάποιος: Ναι αλλά η επιστήμη είναι βέβαιη για ό,τι λέει. Μπορούμε να πούμε το ίδιο για τη Χριστιανική Πίστη; Υπάρχει τέτοια βεβαιότητα;

Θα μπορούσαμε να αναφέρουμε εκατοντάδες παραδείγματα γι' αυτή την εντός εισαγωγικών βεβαιότητα για την απόλυτη αλήθεια της επιστήμης. Αναφέρουμε μόνο ένα παράδειγμα.

Αν ρωτήσει κάποιος έναν απόφοιτο γυμνασίου πόσο είναι το άθροισμα των γωνιών ενός τριγώνου, θα πάρει αμέσως την απάντηση: 180ο μοίρες. Και όμως η απάντηση

είναι λάθος.

Ποια είναι η σωστή απάντηση; Η σωστή απάντηση είναι: **Εξαρτάται.**

Και αυτό, γιατί αν η ερώτηση γίνεται με βάση τα αξιώματα της Ευκλείδειας γεωμετρίας το άθροισμα των γωνιών είναι πράγματι 180ο. Αν η ερώτηση γίνεται με βάση τα αξιώματα της γεωμετρίας του Lobachevsky, το άθροισμα των γωνιών είναι μικρότερο από 180ο.

Αν η ερώτηση γίνεται με βάση τα αξιώματα της γεωμετρίας του Riemann, είναι μεγαλύτερο από 180ο. Τι παρατηρούμε; Τα αξιώματα δεν είναι κάτι το αποδεδειγμένο και αναντίρρητο. Είναι μια πίστη που με την ίδια πάντα Λογική δίνει ένα αποτέλεσμα.

Πού είναι λοιπόν το βέβαιο της επιστήμης; Το παράδειγμα που φέραμε, είναι από την πιο αυστηρή επιστήμη που είναι τα μαθηματικά. Αν τα αξιώματα είναι σωστά (δεν αποδεικνύονται) και η Λογική εφαρμόζεται σωστά, τότε έχουμε ορθά συμπεράσματα.

Ας έρθουμε τώρα στη βεβαιότητα της Χριστιανικής Πίστης. Η Χριστιανική Πίστη, σύμφωνα με τον συγγραφέα της προς Εβραίους επιστολής, που βρίσκεται στην Καινή Διαθήκη, ταυτίζεται με τα αξιώματα των επιστημών.

Επιστολή προς Εβραίους, 11/1:

«Ἔστιν δὲ πίστις ἐλπιζομένων ὑπόστασις πραγμάτων ἔλεγχος οὐ βλεπομένων».

Η λέξη «ελπιζομένων» περιέχει την έννοια της ελπίδας που δεν είναι κάτι βέβαιο. Ελπίζω να πάρω αύξηση σημαίνει ότι δεν είναι βέβαιο ότι θα την πάρω, αφού το ελπίζω. Το «ου βλεπομένων», δεν γνωρίζω, επίσης δεν παρέχει βεβαιότητα. Ο χώρος του άρθρου δεν επιτρέπει μια περαιτέρω ανάλυση.

Ποια λοιπόν η διαφορά της εδραίωσης μεταξύ της Χριστιανικής Πίστης και όλων των επιστημών;

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 10

ΠΙΣΤΗ ΚΑΙ ΛΟΓΙΚΗ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛ. 9

Καμία διαφορά δεν υπάρχει. Όλες οι επιστήμες βασίζονται σε αναπόδεικτα λογικοφανή, αλλά στην ουσία αυθαίρετα αξιώματα. Με τη διαδικασία της Λογικής, αν είναι σωστά, τότε θα προκύψουν και σωστά συμπεράσματα. Αν είναι λάθος ή ανακριβή, τότε θα προκύψουν λάθη ή αποκλίσεις από το σωστό.

Είναι ίσως λίγο γνωστό ότι, αν μετρήσει κάποιος το άθροισμα των γωνιών τριγώνου σε μεγάλες αποστάσεις, π.χ. σε τρίγωνο που σχηματίζουν τρία απομακρυσμένα βουνά, με ειδικά μηχανήματα που χρησιμοποιούν (λέιζερ), θα βρίσκει πάντα το άθροισμα των γωνιών μεγαλύτερο από 180ο. Γιατί; Να το πούμε απλά χωρίς μεγάλες λεπτομέρειες. Τα αξιώματα της Ευκλείδειας γεωμετρίας δεν ισχύουν σε μεγάλες αποστάσεις.

Άρα η βεβαιότητα στην επιστήμη δεν υπάρχει. Βασίζεται σε μια πίστη, που, όπως προηγουμένως, αποδεικνύεται μερικές φορές λανθασμένη. Αιώνες ολόκληρους πιστεύονταν ότι ήταν απόλυτα τα αξιώματα του Ευκλείδη και εφαρμόσιμα παντού.

Πίστη ή Λογική; Πάντα πίστη, και η πίστη για τον συνειδητό Χριστιανό είναι πίστη στον Λόγο του Θεού, στην Αγία Γραφή και μαζί με τη Λογική μπορούμε να βαδίσουμε σ' αυτή τη ζωή χωρίς να υπάρχει καμία υστέρηση με τα υπόλοιπα διανοητικά οικοδομήματα της επιστήμης που τόσο εκτιμώνται από τον μέσο άνθρωπο.

Υπάρχει όμως μια βασική προϋπόθεση στην αποδοχή ενός συστήματος αξιωμάτων, μιας πίστης, είτε είναι στην επιστήμη, είτε είναι οπουδήποτε αλλού.

Η προϋπόθεση είναι η πίστη εφαρμοζόμενη με τους ορθούς κανόνες της Λογικής να μη δημιουργεί αντιφάσεις.

Πολλές επιστήμες αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις αποφάν-

σεις τους. Καθολικές αλήθειες περιορίστηκαν σε ένα μικρότερο πεδίο ή ακόμα καταργήθηκαν εντελώς. Κλασικό παράδειγμα είναι η Ευκλείδεια γεωμετρία που νόμισαν ότι ήταν γενικά εφαρμόσιμη, ενώ είναι μερικά εφαρμόσιμη και μάλιστα δίνει σωστές εφαρμογές μόνο στον μεσόκοσμο. Αν όμως προσπαθήσουμε να την εφαρμόσουμε στον μακρόκοσμο δίνει λανθασμένα συμπεράσματα όπως ήδη είδαμε.

Γιατί; Π.χ. δεν υπάρχουν ευθείες παρά μόνο καμπύλες. Δεν υπάρχουν επίπεδα παρά μόνο καμπύλες επιφάνειες. Γι' αυτό ο Αϊνστάιν στην γενικευμένη θεωρία της σχετικότητας δεν χρησιμοποιεί την Ευκλείδεια Γεωμετρία αλλά την καμπυλόγραμμη γεωμετρία του Riemann.

Αυτό ισχύει και στο επίπεδο της πνευματικής ζωής. Κάθε άποψη που ισχυρίζεται ότι βασίζεται στην Αγία Γραφή και οδηγεί σε αντιφατικά συμπεράσματα εξαγόμενα από την μία και μοναδική Λογική απορρίπτεται. Παραδείγματα μπορούμε να φέρουμε πολλά. Π.χ. πολλοί νομίζουν ότι οι απόψεις του Αυγουστίνου και του Καλβίνου για τον απόλυτο προορισμό είναι βασισμένες στην Αγία Γραφή.

Οι απόψεις όμως αυτές φέρνουν σε εσωτερική αντίφαση την Αγία Γραφή για πολλούς λόγους. Άρα δεν είναι αποδεκτές σαν βάση σκέψης. Γι' αυτό, το πρόβλημα της χριστιανικής πίστης δεν είναι να αποδείξει την ύπαρξη του Θεού ή την απόλυτη αλήθεια της Αγίας Γραφής, αυτά είναι αξιώματα. Αυτό που πρέπει να ερευνηθεί είναι, αν αυτά έρχονται σε αντίφαση όταν επάνω τους εφαρμόζεται η Λογική.

Το ίδιο ισχύει παντού. Στο μεταφυσικό ερώτημα του Καντ σε έναν αθεϊστή «Από πού προέρχομαι;» δίνεται η απάντηση «Από την ύλη και τους μετασχηματισμούς της».

Στο ίδιο ερώτημα για έναν συνειδητό χριστιανό η απάντηση είναι «Από τον Θεό». Συνήθως η αντίρρηση είναι «Και ποιος έφτιαξε τον

Θεό;».

Στην απάντηση «Το δεχόμαστε, το πιστεύουμε» προκύπτει η αντίρρηση «Μα αυτό είναι αυθαιρεσία, είναι ένα δόγμα χωρίς απόδειξη».

Αν ρωτήσει όμως και η χριστιανική άποψη: «Ποιος δημιούργησε την ύλη;». Η απάντηση ότι πάντα υπήρχε, είναι επίσης μια αυθαιρεσία, ένα δόγμα.

Τι παρατηρούμε; Όσο αυθαίρετη είναι η Πίστη στον Θεό, τόσο αυθαίρετη είναι και η πίστη ότι η ύλη υπήρχε πάντα και μετασχηματιζόμενη, δημιούργησε τον κόσμο. Και οι δύο απόψεις για να προχωρήσουν χρειάζονται Πίστη και Λογική. Ποιο είναι τώρα το πόλο λογικοφανές, για να το δεχθούμε; Μόνα τους έγιναν όλα ή κάποιος τα δημιούργησε; Πιστεύουμε, ότι βάσει των όσων προηγουμένως εκθέσαμε, η απάντηση είναι: Δημιουργία.

Η Πίστη είναι απαραίτητη για κάθε νοητικό και πρακτικό οικοδόμημα. Ο γράφων πιστεύει ότι η Αγία Γραφή είναι ένα αληθινό, Θεόπνευστο Βιβλίο. Είναι ένα αξίωμα που στέκεται στέρεα και που η αλήθειά του δεν διαψεύστηκε, παρά τις τόσες προσπάθειες εναντίωσης.

Όποιος με βάση τη Λογική (όπως την περιγράψαμε) βασιστεί επάνω του, θα βρει το δρόμο του σε αυτή τη ζωή και στην αιωνιότητα όπως διακηρύσσεται στον Λόγο του Θεού.

Αντώνης Περιάλης

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

i Ο αναγνώστης μπορεί για το θέμα αυτό να ενημερωθεί αναλυτικά από το βιβλίο «Τι είδους αγάπη είναι αυτή;» του Dave Hunt των εκδόσεων «Πέργαμος»

ii Αναλυτικά για το θέμα αυτό ο συγγραφέας του άρθρου αναφέρεται στις σημειώσεις του Βιβλικού Σχολείου του Ελληνικού Ινστιτούτου της Βίβλου «Η θεμελίωση της Χριστιανικής Πίστης».

SUPREMUM VALE (ύστατος χαιρετισμός) στον αδελφό Σπύρο Πορτινό (1921-2019)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΠΥΡΟ ΠΟΡΤΙΝΟ

Ο Σπύρος Ι. Πορτινός ανήκει στη γενιά, που το Άγιο Πνεύμα χρησιμοποίησε απ' τη δεκαετία του 1940 στον Ελλαδικό χώρο, για να ακουστεί και να ευδοκιμήσει το Ευαγγέλιο της Χάρης του Χριστού.

Ανήκει στην πολυάριθμη εκείνη γενιά των χαρισματούχων νέων γύρω απ' τον Κ. Μεταλλινό, οι οποίοι, με ασίγηστο πάθος για τα Νέα της Λύτρωσης που πραγματοποίησε ο Χριστός στο Σταυρό του Γολγοθά, δεν υπολόγισαν θυσίες και κόπους, αγωνιζόμενοι για να μεταφέρουν τα ΧΑΡΜΟΣΥΝΑ ΝΕΑ σε όλη την πατρίδα μας, αλλά και έξω απ' αυτήν.

Όσοι συνεργάστηκαν μαζί με τον Σπύρο Πορτινό έχουν να διηγηθούν σωρεία γεγονότων, και όχι μονάχα για την περιοχή της Αθήνας.

Ο ίδιος πολύπλευρα ταλαντούχος και ακατάπαυστα ακούρατος. Από τα πολλά χαρίσματά του, θα θυμίσουμε δύο:

1. Ως κήρυκας, ευχάριστος, ελκυστικός, χρησιμοποιούσε παραδείγματα μέσα απ' την ίδια τη ζωή. Την ώρα που μιλούσε, σήκωνε ξαφνικά το χέρι, έδειχνε κάποιον και τούλεγε: «Εσένα, σήμερα, σε καλεί ο Χριστός, τι θα κάνεις;». Και αναμφίβολα, ίσως και τούτη την ώρα, σήμερα, κάποιοι που διαβάζουν τις γραμμές αυτές, δέχθηκαν την πρόσκληση του αδελφού Σπύρου και έκτοτε ανήκουν στον Χριστό.

2. Ως ποιητής, ανεπανάληπτος. Τα πολλά ποιήματά του, πολύπλευρα και μεστά μνηυμάτων, αγγίζουν τις χορδές της ανθρώπινης ψυχής.

Πέρασαν 72 χρόνια από εκείνη την πρώτη εποχή, όταν έγραψε το μικρό ποίημα που ακολουθεί και που οι παλιότεροι δεν το ξεχνούν.

Πέτρο, μη κλαις

«Τα δάκρυα δεν ωφελούν, ούτε τα λόγια πάντοτε μιλούν.

Δεν τον ανέβασε στον Γολγοθά η άρνησή σου,

Είχε δεχθεί τον Γολγοθά, πριν απ' τη γέννησή σου».

Σίγουρα οι πολλαπλές διακονίες του αδελφού Σπύρου Πορτινού θα μας λείψουν. Ας ζητήσουμε όμως από τον ζωντανό Ιησού Χριστό να μας χαρίσει και άλλους πολλούς πιστούς εργάτες Του, ώστε τα κενά να υπερπληρωθούν και οι αποθήκες να γεμίσουν.

**Για την Εκτελεστική
Διακονία Κ.Ε.Ε.Ε,
For the Executive Committee F.F.E.C.,**

**Ο Πρόεδρος
Σπύρος Φίλος**

**The President
Spyros Filos**

SUPREMUM VALE (ύστατος χαιρετισμός)

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ: Σπύρος Ιωάννη

Γεννήθηκε στην Κέρκυρα. Ο πατέρας του κατόν από την Σικελία και η μητέρα του από ένα νησί της Δαλματίας. Πολύ μικρός με την οικογένειά του έφυγαν για την Σμύρνη, όπου ο πατέρας του υπηρετούσε στο Υπουργείο Δικαιοσύνης. Ενώ ήταν υπάλληλος στρατεύεται και πηγαίνει στο μέτωπο. Είκοσι δύο μέρες πριν την Μικρασιατική καταστροφή, και ενώ ήταν μωρό, ο Σπύρος Ι. Πορτινός επιστρέφει με τη μητέρα του στην Αθήνα.

Σαν γιός δημοσίου υπαλλήλου, με την οικογένειά του, γύρισε σχεδόν όλη την Ελλάδα. Τα τελευταία γυμνασιακά του χρόνια τον βρίσκουν στην Κέρκυρα. Εκεί παρακολουθεί για δύο χρόνια επανησιακές πανεπιστημιακές σπουδές στη λεγόμενη Επανησιακή Σχολή (σχολή Πολυλά), κυρίως στο έργο του Σολωμού αλλά και όλων των επανήσιων ποιητών. Του άρεσε η τέχνη και ιδιαίτερα η μουσική. Σύμφωνα με τις τότε υλιστικές, αντιθεϊστικές αντιλήψεις πίστευε ότι το πρόσωπο του Ιησού Χριστού ήταν ένα χειρόφρενο για την πρόοδο των ατόμων και το ανέβασμα των κοινωνιών. Ήταν αρνητής, υλιστής και μισόθεος.

Το 1940 έρχεται στην Αθήνα, εγγράφεται στη Νομική Σχολή και παράλληλα κατατάσσεται εθελοντής στην Πολεμική Αεροπορία, όπου υπηρετεί κατά διαστήματα μέχρι το τέλος του 1948.

Την 28η Οκτωβρίου 1945 γνωρίζεται με την μελλοντική του σύζυγο Άννα Πορτινού την οποία παντρεύεται τον Ιανουάριο του 1953. Έζησαν μαζί 74 χρόνια και απέκτησαν δύο παιδιά, την Σοφία και τον Γιάννη.

Μια Κυριακή πρωί, στις αρχές του 1947, με δύο ακόμα συναδέλφους του θέλησαν να ακούσουν μουσική στην Καθολική Εκκλησία του Αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτη στην οδό Πανεπιστημίου. Θα έπαιζε μια ορχήστρα από την Ρώμη. Τότε υπηρετούσε στο Αρχηγείο. Όμως η έξοδος τους, για κάποιο λόγο, τελικά ματαιώθηκε και έτσι έχασαν τη συναυλία.

Τότε ο Σπύρος Ι. Πορτινός είπε στους συναδέλφους του ότι είχε ακούσει πως κάπου κοντά στην Ομόνοια υπήρχε μια χορωδία όπου μιλούσε και ένας Κερκυραίος. Ψάχνοντας να τη βρουν βρέθηκαν μπροστά στον φύλακα του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων στην οδό Λυκούργου. Αυτός τους είπε ότι σε ένα κτήριο λίγο πιο κάτω συχνά κατέβαιναν μερικοί καλοί άνθρωποι. Εκεί θα πάτε και

αφού ανεβείτε 67 σκαλιά ... θα τη βρείτε.

Εκεί άκουσε για πρώτη φορά τον Κώστα Μεταλληνό να λέει: "Δεν είναι επιστημονικό να απορρίπτεις ό,τι δεν γνωρίζεις". Αυτό χαρακτήρισε στην "άθην" καρδιά του και προβλημάτισε τόσο εκείνον όσο και τους άλλους δύο συναδέλφους που ήταν μαζί του. Η φράση αυτή ήταν η αιτία που τον παρακίνησε να αρχίσει να μελετά ερευνητικά την Καινή Διαθήκη. Γρήγορα μεταστράφηκε από την αθεΐα στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού και δέθηκε με την Εκκλησία της οδού Λυκούργου. Από τότε η πίστη του σ' Αυτόν υπήρξε η κεντρική πραγματικότητα της ζωής του και το επίκεντρο της δραστηριότητάς του. Στη συνέχεια πίστεψε και η σύζυγός του με όλη της την οικογένεια και αργότερα η μητέρα του.

Ήταν μια εποχή πνευματικών αναστημάτων. Μεταλληνός, Καρτερούλης, Θανάπουλος, Σταυρόπουλος, Έρτσος, Αγγελάτος, Χονδρογιάννης. Μια συντροφιά που δεμένοι και αγαπημένοι προχώρησαν μπροστά.

Καθώς τελειώνει τη Νομική σχολή Αθηνών, παράλληλα σπουδάζει για τέσσερα χρόνια στο Βιβλικό Σχολείο των Ελευθέρων Ευαγγελικών Εκκλησιών (Ε.Ι.Β.), με δασκάλους του τον Κώστα Μεταλληνό, τον Γιάννη Καψάλη και τον Γιώργο Φερεντίνο. Αργότερα και ο ίδιος υπηρέτησε το Βιβλικό Σχολείο για πολλές, πολλές δεκαετίες.

Παρακολούθησε μαθήματα στη Θεολογική σχολή Αθηνών.

Πήρε μέρος σε σεμινάρια για την Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Διοικητική Αποκέντρωση, Λειτουργία Κέντρων Κατάρτισης κλπ. Δημοσίευσε μελέτες σχετικές με νομικά θέματα.

Στην Επαγγελματική του σταδιοδρομία διετέλεσε, Διευθυντής νομικών υποθέσεων στην Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ), Γραμματέας Πολιτικής Αεροπορίας, Γραμματέας Κτηματολογίου, Λέκτορας για 32 χρόνια στη Σχολή Πολιτικής Αεροπορίας.

Συμμετείχε σαν εκπρόσωπος του κράτους σε πολλές επιτροπές τόσο στην Ελλάδα όσο και το εξωτερικό δεδομένου ότι απολάμβανε αμέριστη εμπιστοσύνης καθώς ήταν άνθρωπος με ήθος Χριστού.

Από το 1953 ήταν μέλος της Ελεύθερης Ευαγγελικής Εκκλησίας Λιπασμάτων, την οποία υπηρέτησε ως πρεσβύτερος για πολλές δεκαετίες.

Το 1954 ένας κύκλος μαθητών, ο γνωστός

στον αδελφό Σπύρο Πορτινό (1921-2019)

Πορτινός (10 / 04 / 1921 - 08 / 08 / 2019)

Κ.Ε.Λ.Κ (Κύκλος Εργατών Λόγου και Καλάμου), μαζεύονταν κάθε Τετάρτη στην εκκλησία της οδού Αλκιβιάδου με τον Κ. Μεταλλινό για μελέτη και προσευχή. Τότε, με την παρακίνηση του Κ. Μεταλλινού, άρχισαν διαδοχικά να υπηρετούν στη διακονία του λόγου την τοπική εκκλησία και αργότερα τις υπόλοιπες εκκλησίες στην περιφέρεια της Αττικής και στην επαρχία.

Ο Σπύρος Ι. Πορτινός υπηρέτησε για πολλά χρόνια την Ε. Ε. Εκκλησία της Κορίνθου και πολλές άλλες εκκλησίες. Μαζί με τον Χάρη Καρτερούλη υπηρέτησαν την Ελεύθερη Ευαγγελική Εκκλησία Νίκαιας για 25 χρόνια.

Το 1964 μαζί με άλλους αδελφούς οργάνωσαν το 1ο Συνέδριο Νεολαίας.

Το συγγραφικό του έργο υπήρξε πλούσιο και αδιάκοπο. Ποιητικές συλλογές, πεζογραφήματα, διηγήματα, θεατρικά έργα, παιδικές ιστορίες, απολογητικά κείμενα, ερμηνευτικές σημειώσεις, πνευματικές

σκέψεις και άλλα που δημοσιεύτηκαν αυτούσια αλλά και σε πολλά χριστιανικά περιοδικά. Επίσης συνεργάστηκε για την έκδοση της Κ. Διαθήκης στη νεοελληνική γλώσσα καθώς και τη δημοσίευση μιας Βίβλου για παιδιά.

Η καρδιά του ήταν για όλους γεμάτη αγάπη, παρηγοριά και ενθάρρυνση. Η υπηρεσία του στο έργο του Θεού υπήρξε πολύμορφη και πολυδιάστατη τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Πίστευε βαθιά κάτι που συχνά έλεγε: "Ο Θεός δουλεύει μόνο μέσα από νεκρωμένους ανθρώπους, μόνον οι νεκροί μπορούν να υπηρετήσουν τον ζώντα Θεό".

Για το πρόσωπό του ειπώθηκαν, γράφτηκαν και θα γραφτούν πολλά. Όμως αυτό που τον διέκρινε, που το ενέπνεε στους συνεργάτες του και πάντα πρόβαλε ήταν: "Πρώτα ο Χριστός και η Δόξα ανήκει στον Θεό".

**Ένας μαθητής του
Χ. Μ.**

Από τη συνάθροιση στο Παγκράτι... 1995-2019

Μια πόρτα ανοιχτή, κάθε Πέμπτη 17:00-18:00. Το άρωμα του φρεσκοψημένου και σερβιρισμένου με αγάπη καφέ. Μικρές, πνευματικές συζητήσεις, συντροφιά άγια, λυτρωμένων του Θεού, με δίψα για τα ουράνια... και ο Κύριος εκεί, με το κανάλι Του, τον άγιο υπηρέτη Του, αδελφό Σπ. Πορτινό, να μας διακονεί τις άγιες, αιώνιες αλήθειες του Λόγου, καθισμένοι όλοι ένα γύρω στο σαλόνι, κρεμασμένοι από τα χείλη του γέροντα.

Λόγος μεστός, ουράνιος, πνευματικός, να μας ξεδιψά και να κατευθύνει τις καρδιές μας και τις σκέψεις μας σε Κείνον που μας αγάπησε και έδωσε για μας τη ζωή Του.

Η ματιά του απλή και διαπεραστική, έβλεπε τα λευκά προς θερισμό στάχυα και προσευχόταν ανελλιπώς για εργάτες του θερισμού. Όραμα ιεραποστολικό πλούσιο, καρδιά γεμάτη Χριστό.

Έζησε ως γνήσιος υπηρέτης αγάπης, πλένοντας πόδια και μας δίδαξε παρόμοια.

Ο αδελφός Σπύρος Πορτινός, μας έδειξε πως πρέπει να είναι η χριστιανική ζωή.

Είδαμε Χριστό, ζήσαμε Χριστό, διδαχθήκαμε Χριστό

από τον ευλογημένο αδελφό Σπύρο. Αυτό που δίδασκε, το ζούσε. Η ζωή του βεβαίωνε τα λεγόμενά του. Ευλογία από τον Κύριο για μας που μας τον χάρισε και υπηρέτησε με πιστότητα το Ευαγγέλιο της χάριτος σε όλους μας. Κήρυττε χάρη, ζούσε χάρη, υπηρετούσε τη χάρη. Έδιδε κάθε ικμάδα του είναι του, ώστε διά του Ευαγγελίου και της υπηρεσίας του να δοξάζεται ο άγιος Θεός του. Τιμούσε τον Θεό σε κάθε του πράξη, ως ελεημένος Του. Και έτσι μας δίδασκε. Για μας υπήρξε γνήσιος αδελφός, πατέρας, παππούς, άνθρωπος προσευχής, υπηρεσίας.

Κατακλείδα της διδασκαλίας του το «συ λοιπόν τέκνο μου ενδυναμού διά της χάριτος της εν Χριστώ Ιησού, και όσα ήκουσας παρ' εμού διά πολλών μαρτύρων, ταύτα παράδος εις πιστούς ανθρώπους, οίτινες θέλουσι είσθαι ικανοί και άλλους να διδάξωσι» (Β' Τιμ. 2:1-2)

Τον αγώνα τον καλό αγωνίσθηκε, την πίστη διατήρησε, του λοιπού μένει ο της δικαιοσύνης στέφανος, τον οποίο ο Κύριος θα του αποδώσει, ο δίκαιος Κριτής.

Αιώνια δόξα στον ευλογητό Σωτήρα μας.

Μάνος Δαμιανάκης

Χωρίς τον Σπύρο

Η αναφορά στη ζωή μιας πολυσήμαντης προσωπικότητας σαν του Σ. Πορτινού είναι ασφαλώς ένα δύσκολο εγχείρημα με πολλές πιθανότητες ασοχιών στο αποτέλεσμά του. Είναι φυσικό ο καθένας, ανάλογα με τα βιώματά του, να δει ένα μέρος του όλου. Με αυτή τη σκέψη γράφω για τον Σ. Πορτινό.

Τον γνώρισα πριν περίπου 60 χρόνια όταν ήμουν μικρό παιδί, στην Εκκλησία που μεγάλωσα, στην Ελεύθερη Ευαγγελική Εκκλησία της Ν. Ιωνίας.

Αργότερα τον συνάντησα στην κατασκήνωση του Σουνίου. Είχε νοικιάσει για την οικογένειά του ένα μικρό σπιτάκι απέναντι από την ταβέρνα Γκίνη. Μου είχε κάνει τότε εντύπωση ότι η σύζυγος του Άννα ήταν η μοναδική επώνυμη κυρία, εκείνη την εποχή, που έπλενε πάντα στην πρωτόγονη τότε κουζίνα και καθάριζε, όταν οι άλλοι δεν το μπορούσαν, τις προβληματικές και πάντα βουλωμένες τουαλέτες της κατασκήνωσης.

Στα φοιτητικά μου χρόνια, σαν σπουδαστής στο Βιβλικό Σχολείο του Ελληνικού Ινστιτούτου της Βίβλου στο κτήριο της οδού Αλκιβιάδου 3, ήταν δάσκαλός μου. Αργότερα όταν η υπευθυνότητα του σχολείου ανατέθηκε στον Σώτη Αλεξανδρή και σε μένα, παρέμεινε ακούρατος δάσκαλος στο Βιβλικό Σχολείο με τις περισσότερες ώρες παράδοσης μέχρι την αναχώρησή του.

Συχνά ήταν καλεσμένος να κλείνει και τις γιορτές των νέων, που κάθε 1η Κυριακή του μήνα πραγματοποιούνταν στην Εκκλησία της Ν. Ιωνίας.

Η βαθύτερη γνωριμία μου μαζί του έγινε όμως πριν 38 χρόνια, το 1981, την εποχή που, μαζί με τον Γ. Μπούσιο διευθύναμε το συνέδριο των οικογενειών. Ο Σ. Πορτινός είχε πάντα τις πρωινές ομιλίες μέχρι πέρσι. Την επομένη της κηδείας του άρχισε το συνέδριο οικογενειών. Ήταν η πρώτη φορά χωρίς τον Σ. Πορτινό.

Στο παρελθόν συμμετείχε πάντοτε και σαν ομιλητής στα συνέδρια νεολαίας. Στην τραπεζαρία της κατασκήνωσης υπάρχει αναμνηστική φωτογραφία που συμμετέχει ο ίδιος στο έργο του «ο Ηρώδης». Ακόμα υπάρχουν φωτογραφίες με το ανέβασμα του έργου του «Ρουθ η Μωαβίτισσα», σε μορφή αρχαίου δράματος, από τα παιδιά της κατασκήνωσης στο αρχαίο θέατρο του Θορικού, που λει-

τούργησε μετά από εκατοντάδες χρόνια για πρώτη φορά.

Ο Σ. Πορτινός ήταν μια ξεχωριστή προσωπικότητα που υπηρέτησε κυρίως την Ελευθέρα Ευαγγελική Εκκλησία Λιπασμάτων. Και καθώς μιλούμε για ανθρώπους με μεγάλο βελπνεκές μέσα στη Χριστιανική κοινότητά μας, κινδυνεύουμε σαν Εκκλησία του Ιησού Χριστού, να δώσουμε τη δόξα σε άνθρωπο και όχι στον Ιησού Χριστό. Πράγματι ο Σ. Πορτινός ήταν ένας άνθρωπος με μεγάλο δείκτη ευφυΐας, με μια καταπληκτική μνήμη, με άριστο χειρισμό της Ελληνικής γλώσσας, λογοτέχνης, συγγραφέας, μια κινητή ιστορική εγκυκλοπαιδεία, με ευφράδεια καταπληκτική και με ικανότητα σύνδεσης του κάθε ιστορικού γεγονότος με πνευματικά ζητήματα.

Δεν κουραζόσουν ποτέ με την ομιλία του. Το βράδυ αργά στη βεράντα του Σουνίου διηγούνταν ατέλειωτες ιστορίες από τους παγκόσμιους πολέμους, γεγονός γύρω από τον χώρο του Σουνίου και της δραματικής εκείνης περιόδου σε σχέση με τον Κυριάκο Υφαντίδη.

Έχει γράψει ένα βιβλίο πολύ σημαντικό για τον άνθρωπο αυτό, «Ο αντίρπτης του Πόντου», σχετικά με την ιστορία και το έργο του, για να σωθούν τα παιδιά της Ελλάδας και η κατασκήνωση από την πείνα εκείνης της εποχής. Γράφει δε χαρακτηριστικά σε ένα σημείωμά του, σε σχέση με τις βραδιές στο Σούνιο:

Της σάλπιγγας ξανά οχός
Στα Σουνιακά τα βράδια
Των νέων μάχιμος παλμός
Πνευματικά αλτάρια
Κάπως ωσάν τους Αχαιούς
Πριν φύγουν για την Τροία
Στεριές να βγουν και ωκεανούς
Σταυρός και Σωτηρία

Ήταν δύσκολος στην κατανόηση των εννοιών του και πολλοί δεν τον καταλάβαιναν λόγω των πολλαπλών αλληγοριών και των μεγάλων παρενθέσεων που έκανε. Τους άρεσε όμως να τον ακούν. Στο Βιβλικό Σχολείο, βέβαια, μεταχειριζόταν ένα επιστημονικό λόγο σε αντίθεση με τις ομιλίες του στις Εκκλησίες.

Δεν θέλησε να ενταχθεί ποτέ στις επίσημες διακονίες της Κοινωνίας των Ελευθέρων Ευαγγελικών Εκκλησιών, αλλά δημιουργούσε δικές του διακονίες με συνεργάτες του. Συμμετείχε όμως σαν

απλός δάσκαλος στο Βιβλικό Σχολείο και σαν απλός ομιλητής στο συνέδριο οικογενειών. Είχε, σαν πολύ ευφυής άνθρωπος, συνειδητοποιήσει τη μεγάλη σπουδαιότητα τόσο του Βιβλικού Σχολείου όσο και του πνευματικού κέντρου των Ελευθέρων Ευαγγελικών Εκκλησιών στο Σούνιο, σαν κέντρα εκπομπής και διάδοσης των αρχών του Ευαγγελίου όπως τις μετέδωσε ο Κώστας Μεταλλινός. Γράφει σε ένα σημείωμά του:

«Σούνιο.

Και για όσους παρακοιληθούν ομοιογενείς πίστεως σε εκκλησίες, θα έχουν εντοπίσει πόσες ψυχές έχουν δέσει την αναγέννησή τους με τις διακονίες του Θεού εις το Σούνιο. Από το σπόρο του Ευαγγελίου σε κάποια καιασκηνωτική περίοδο, από κάποιο νεανικό συνέδριο. Και τούτες οι άγιες μάχες συνεχίζονται. Ένας αγώνας μαρτυρίας για τη δόξα του Θεού. Ας καήτουμε με προσευχή το Σούνιο. Εργασθείο είναι για δόξα Θεού.»

Ειδικά για την κατασκήνωση σε άλλο σημείωμά του γράφει:

«Στον ήρωα ομαδάρχη

Εύπνησες ένα-ένα τα παιδιά Και είναι τόσο ωραίος ο πρωινός ο ύπνος! Κι ήσουν εκεί, στο βουπιό στο φαγητό, στο μάνιο τους. Εις το παιχνιδι-κυνηγιό και οι ξωπίσω. Πόσο θα νιάθεις κουρασμένος Αδέλφρι μου φτωχό! Μα όλη μέρα κάτω απ' τον ήλιο στη φωτιά, σπόρο κρατούσες και στο χωράφι, ακούραστα, έπερνες Αίμα Σταυρικό. Τώρα που κρούφτηκε ο ήλιος πίσω απ' της Εύβοιας τα βουνά και έβαψε μενεξελί, θάλασσες και νησιά, και τα παιδιά τα βάρυνε ο ύπνος, κάμε για ένα-ένα, δυο λόγια προσευχής: να ομοιολογήσουν τον Χριστό και εσύ να ακούσεις, να πιάνουνε τ' αλέτρι για του Πατέρα δοξασμό».

Μια από τις πολλές εμπνεύσεις του για τη χρησιμοποίηση του χώρου των κατασκήνωσης, που πραγματοποιήθηκε και επαναλήφθηκε, ήταν να φιλοξενηθούν για ένα μήνα 100 παιδιά από την περιοχή του Τσέρνομπιλ μετά το πυρηνικό ατύχημα.

Υποστηρίζουν κάποιοι ότι ποτέ δεν στενοχώρησε κανέναν. Εννοούν προφα-

Πορτινό

νός ότι δεν στενοχώρησε τους ίδιους και δεν ξέρουν κάποιον που να τον στενοχώρησε. Αλλά είναι δυνατόν να συμβεί αυτό; Ο ίδιος ο Ι.Χ. στεναχώρησε πολλούς.

Ήταν γεγονός πάντως ότι είχε τη δυνατότητα να αποφεύγει δύσκολες ερωτήσεις και να μην παίρνει θέση σε ζητήματα που μπορούσαν να τον φέρουν σε σύγκρουση. Οι συνεργάτες του υποστηρίζουν ότι είχε θέσεις ξεκάθαρες και ήξερε την αλήθεια για το κάθε τι. Όμως διατηρούσε μια αμφίδρομη σχέση με ταξί της αλήθειας και των σχέσεων. Αυτό τον έκανε πολύ αγαπητό. Πολλές φορές η συνηθισμένη φράση του σε δύσκολες καταστάσεις ήταν: «προσευχούλα».

Προσωπικά, για τη δική μου ζωή, δύο φορές πήρε σαφή θέση χωρίς να υπολογίσει το κόστος των σχέσεών του με φιλικά του πρόσωπα.

Ο Σ. Πορτινός είχε πάρει πολλά από τον Κύριο Ιησού Χριστό. Μια καλή υγεία, που του έδωσε ζωή για 98 χρόνια. Διαύγεια πνεύματος μέχρι την τελευταία στιγμή της ζωής του. Αυτό, μαζί με τις διανοητικές του ικανότητες, του έδωσε τη δυνατότητα να διαβάσει και να μάθει περισσότερα από τον οποιοδήποτε γύρω από τα πράγματα του Θεού και να τα μεταδώσει. Έζησε μια άνετα οικονομική ζωή, με μια άνετη εργασία σαν ανώτατο στέλεχος της Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ). Είχε βοηθό του μια καταπληκτική γυναίκα, την Άννα Πορτινού, που, όπως είπα και στην επικείμενη τελετή, έκανε κυριολεκτικά τα πάντα εκτός από τα κηρύγματά του. Ο Σ. Πορτινός ήταν απερίσπαστος να μελετά, να προσεύχεται, να κηρύττει, να κάνει επισκέψεις, να τηλεφωνά, να σπριζεί, να γράφει μελέτες και ένα τεράστιο αριθμό κατά την άποψη πιο ειδικών, αξιόλογων ποιημάτων και τόσα άλλα. Ο Κύριος τον εξόπλισε πολύ καλά σε όλους τους τομείς εκτός από τα πρακτικά ζητήματα.

Το σημαντικότερο όμως στη ζωή του Σ. Πορτινού, δεν ήταν τα προηγούμενα. Ήταν ότι από τα νεανικά του χρόνια μέσω του Κώστα Μεταλληνού, του δασκάλου του, γνώρισε τον Ιησού Χριστό σαν προσωπικό του σωτήρα. Όλα τα άλλα, μαζί με τη θέλησή του να υπηρετήσει τον Κύριο του Ιησού Χριστού, ήταν μια απλή συνέπεια.

Ο Σ. Πορτινός δεν είχε τίποτα από αυτά που περιγράψαμε, που να μην τα έλαβε. Γι' αυτό και η δόξα ανήκει μόνο στον Ιησού Χριστό, ο οποίος δίδει τα χαρίσματα στην Εκκλησία του. Ο Σ. Πορτινός υπήρξε ένα όργανο δεκτικό, ώστε Ματθ. 25:16 «...τάλαντα λαβών είργασατο έν αυτοίς και ...» εκέρδησε επ' αυτοίς.

Έσπειρε πολύ και σε πολλούς τομείς. Μέσα από την καρδιά μας ευχόμαστε ο Κύριος να αυξήσει τη σπορά αυτή προς δόξα του Αγίου ονόματός Του.

Αντώνης Περιάλης

ΠΑΝΤΟΤΕ ΥΠΗΡΕΤΗΣ, ουδέποτε βασιλιάς γενιάς

Ο αγαπητός αδελφός Σπύρος Πορτινός αναχώρησε για τον Κύριο στις 8 Αυγούστου 2019. Προσεκλήθη να Τον συναντήσει σε βαθύτατο γήρας, έχοντας «...κάμει τη διακονία του πλήρη». Άοκνος, ακούραστος, εύστοχος αναλυτής της σύγχρονης επικαιρότητας αλλά και διορατικός στη ψηλάφηση των μελλόντων. Υπηρετής των ασθενούντων, υπηρετής στην παρηγοριά των πενθούντων, υπηρετής στην ανακούφιση της μοναξιάς, υπηρετής με λόγο σοφίας, μετριοπαθής στη συμπεριφορά αλλά και αμετακίνητος στην αλήθεια του Ευαγγελίου της Χάριτος.

Υπηρετής στα πρακτικά αδιέξοδα των αδελφών, υπηρετής στη διδασκαλία της Αγίας Γραφής. Μία μηχανή προσφοράς στον Θεό και την αδελφότητα μέσα σε οστράκινο σκεύος. Αναχώρησε μαχόμενος στο πεδίο της μαρτυρίας του Ι. Χριστού. Ενθυμούμαι το χειμώνα που πέρασε, μέσα σε παγωνιά και χαμηλές θερμοκρασίες, παρά τις επίμονες συμβουλές αδελφών, αμετάπειτος αποφάσισε να μεταβεί στο Άργος για να υπηρετήσει την τοπική εκκλησία. Κρυολόγησε και σε λίγες μέρες εισπύθη με λοίμωξη του αναπνευστικού στο «Αλεξάνδρας». Ήταν υπηρετής των ειδικών αποστολών, με παρακλητικό και συμβουλευτικό λόγο.

Αμέτρητες οι εκκλησίες της Ελεύθερης Ευαγγελικής Κοινωνίας προς τις οποίες επιδαψίλευσε τις πνευματικές του υπηρεσίες.

Με τον αδελφό Σπύρο γνωρίστηκα πριν 50 χρόνια. Με την πάροδο των ετών η γνωριμία μας μετατράπηκε σε στέρεη αδελφική φιλία και κατά καιρούς σε πνευματική συνεργασία. Στην προηγούμενη αλυσίδα προστέθηκε ένας ακόμα κρίκος όταν τον συνάντησα στην ΥΠΑ (Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας), απ' όπου συνταξιοδοτηθήκαμε και οι δύο. Εκείνος ως διευθυντής της Νομικής Υπηρεσίας και εγώ ως αρχιελεγκτής εναερίου κυκλοφορίας. Ήταν το 1981 όταν τον επισκέφτηκα στο γραφείο του και οι καρδιές μας γέμισαν από χαρά. Απ' τις πρώτες του κουβέντες μου γνωστοποίησε ότι στο διπλανό γραφείο εργάζονταν οι επιτελείς συνεργάτες του, «τα παιδιά του», όπως τους αποκαλούσε, με πνεύμα βαθιάς αναγνώρισης και σεβασμού για τους καταρτισμένους βοηθούς του. Στο τέλος της συνάντησής μας χαραγμένη στη μνήμη μου θα μείνει η εικόνα της Καινής Διαθήκης σε περίοπτη θέση, επάνω στο γραφείο του, για να του θυμίζει ότι εκαλείτο να εργάζεται «ως εις Κύριον».

Ακόμα δεν λησμονώ τον σεβασμό που εισέπραττε στο γεμάτο δυσκολίες επαγγελματικό του περιβάλλον. Χαρακτηριστικά θυμάμαι όταν εισήρχετο στο υπηρεσιακό λεωφορείο - γιατί ο ίδιος δεν οδηγούσε - με μοναδική προθυμία οι περισσότεροι παραχωρούσαν τη θέση τους για να καθίσει ο κος Σ. Πορτινός, αν το λεωφορείο ήταν πλήρες. Η μαρτυρία του αποτελούσε οσμή ευωδίας και γινόταν άμεσα αντιληπτή.

Το τελευταίο διάστημα πριν την αναχώρησή του για την ουράνια πατρίδα, αδυνατώντας να υπηρετήσει τα Σάββατα στην Ε.Ε.Ε. της Αλκιβιάδου έστειλε υλικό για το Ελ. ΒΗΜΑ. Σε τηλεφωνική μας επικοινωνία μου είχε πει: «Κάμε ό,τι θέλεις, διόρθωσε ό,τι θέλεις, συμπλήρωσε, ό,τι θέλεις». Κατέθεσα τα προηγούμενα, ελάχιστα σταχυολογήματα της συμπεριφοράς και εικόνας του, γιατί καταύγαζαν την ταπεινή χριστιανική του μαρτυρία. Ας μη λησμονούμε επίσης, ότι ανήκε στην ομάδα εκείνων των περί τον Κων/νο Μεταλληνό αδελφών, που υπηρέτησαν τον Ι. Χριστό και οι οποίοι, «...εαυτούς έδωκαν πρώτον εις τον Κύριον» (Β' Κορ. 8/5). Με το χρίσμα αυτό έφυγε για την ουράνια πατρίδα. Ένας πραγματικά αληθινός υπηρετής και διάκονος της πολυειδούς χάριτος του Ι. Χριστού.

Τώρα πλέον είναι σίγουρο ότι στην παρουσία του Κυρίου μπορεί να λείει «Είμαι με τον Χριστόν, διότι είναι πολύ πλέον καλύτερον» (Φιλ.1/23).

Ιωάννης Γρίζος

ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΑΠΠΟΥ ΣΠΥΡΟ

Με καρδιά γεμάτη ευγνωμοσύνη και βαθιά αίσθηση αναξιοσύνης και αδυναμίας - νοιώθω πολύ μικρή - συμφώνησα να γράψω «δυο λόγια» για τον αγαπημένο μας «οδηγό, φιλόσοφο και φίλο», τον πνευματικό πατέρα και παππού που για σχεδόν 40 χρόνια ήταν εν Χριστώ ένα ζωτικό κομμάτι της ζωής μου. Παράδειγμα και έμπνευση, παρηγοριά και ενθάρρυνση.

Δεν έχω προσόντα γραμματέα, αλλά όλα αυτά τα χρόνια μου δόθηκε το μεγάλο προνόμιο και η τιμή να βρεθώ κοντά του και να βοηθήσω σε μερικές από τις διακονίες του. Ίσως δεν ξέρουν όλοι οι αδελφοί για κάποιες από τις πολυποικίλες πνευματικές του ενοράσεις που αγκάλιαζαν ολόκληρο τον κόσμο. Εκείνος δεν μιλούσε πολύ γι' αυτές. Η αλληλογραφία με το εξωτερικό είχε ταπεινό ξεκίνημα: ένα βράδυ ο παππούς μου είπε να γράψω έξι γράμματα σε εκκλησίες της πατρίδας μου (Ηνωμ. Βασιλείο). Μα τι να πω; Δεν θυμάμαι τι έγραψα τελικά, αλλά μέχρι τα Χριστούγεννα του 2018 είχαμε αλληλογραφία με περίπου 1000 άτομα, εκκλησίες και Βιβλικές Εταιρείες. Οι σχέσεις που αναπτύχθηκαν δεν ήταν ξερές και τυπικές. Εκείνος ενδιαφερόταν για τις διακονίες τους, τις οικογένειές τους, τα προβλήματά τους, μέχρι και το πιο μικρό.

Ένα ασήμαντο παράδειγμα: Ρωτούσε συνέχεια για ένα ορφανό κοριτσάκι στο Μπαρμπάντος που είχε απορριφθεί από τους γονείς του γιατί ήταν άσχημο και της έστειλε μια κούκλα. Φτωχά παιδιά στην Ινδία, στο Πακιστάν - όπου δημιουργήθηκε ένα σχολείο - και στο Μπαγκλαντές, ήταν δέκτες της στοργής και της πρακτικής αγάπης του. Στους τρόφιμους ενός γηροκομείου της Αλβανίας στάλθηκαν παντόφλες, γυαλιά, κάλτσες και σε μια φυλακή επιτραπέζια παιχνίδια. Ο κατάλογος είναι ατέλειωτος. Ο παππούς μας ήταν ο παππούς όλων. Κι εμείς του λέγαμε τον πόνο μας με πλήρη εμπιστοσύνη στην εξεμύθειά του. Σε πόσους ανθρώπους θα λείψουν τα γράμματά του και τα τηλεφωνήματά του!

Αυτές τις μέρες μάς έγραψε μια ιε-

ραπόστολος στα Βαλκάνια, «Θα μου λείψουν τα όμορφα, μελωδικά του γράμματα». Κάποιος άλλος: «Σε ποιον να τα πω τώρα; Τα γράμματά του τα φυλάω σαν θησαυρό». Πάντα προσπαθούσα να μην μεταφράζω τα γράμματά του, στις «κάρτες αγάπης» του, στα «βασιλικά αγγλικά» αλλά να μεταφέρω - αναμφίβολα όχι πάντα αποτελεσματικά - την έκφραση της ποιητικής του ψυχής.

Πριν πολλά χρόνια, ένα μικρό βιβλιάρaki με διευθύνσεις ναυτικών ιεραποστολών σ' όλο τον κόσμο έπεσε στα χέρια μας. Αρχίσαμε να γράφουμε στους αδελφούς που διακονούσαν στα διάφορα λιμάνια. Προς μεγάλη μας χαρά, πήραμε πάνω από 200 απαντήσεις και αρχίσαμε να στέλνουμε υλικό στα ελληνικά για διανομή ανάμεσα στους ναυτικούς. Ο παππούς έγραφε μηνιαία γράμματα για τους νοσταλγούς Έλληνες ναυτικούς και τα συνοδεύαμε με μια αγγλική μετάφραση για τους ιεραποστόλους. Στέλναμε σκουφάκια, κάλτσες κ.α. καθώς και Καινές Διαθήκες και Χριστιανικά ημερολόγια για να μπουν στα Χριστουγεννιάτικα δώρα. Σφυρηλατήθηκαν στενές φιλίες με πολλούς από τους ιεραποστόλους και πολλοί απ' αυτούς μας έχουν επισκεφθεί. Και ποιος μπορεί να υπολογίσει πόσες ψυχές παρηγορήθηκαν και ενθαρρύνθηκαν από αυτά τα γεμάτα αγάπη και κατανόηση γράμματά του! Γράμματα που μύριζαν θάλασσα και αλμύρα, γεμάτα ανέκδοτα παρμένα από τη ζωή του ναυτικού.

Τι να πω για τα ποιήματά του που μας υψώνουν στην παρουσία του Θεού. Ήταν ξεκούραση και ειρήνη ψυχής να αντιγράφω κάποια από τις πολλές εκατοντάδες σταγόνες που ο Θεός στάλαζε στην καρδιά του. (Περιττό να πω πως συμβουλευόμουν συχνά λεξικά για το κερκυραϊκό και το λευκαδίτικο γλωσσικό ιδίωμά του!)

Με την ενθάρρυνση του παππού, άρχισα να επισκέπτομαι την Αλβανία. Το 1993, πήγα με φίλους από την Αγγλία σε ένα χωριό κοντά στη Βλώρα. Μείναμε σε μια φιλόξενη οικογένεια, καλεσμένοι από τον γιο τους που δούλευε τότε στην Αθήνα. Γνωρίσαμε από κοντά το Χριστιανικό Ορφανοτροφείο

με το οποίο η τοπική Εκκλησία είχε ιδιαίτερο δεσμό. Γυρίζοντας στην Αθήνα με ταξί, μια επίμονη σκέψη βάραινε την καρδιά μου: δεν μας είχε δοθεί ευκαιρία να γνωρίσουμε πιστούς Αλβανούς. Τα σχέδια του Θεού είναι ανεξχνιάστα. Κάπου κοντά στην Τεπελένι το ταξί έφυγε από το δρόμο και έπεσε σε γκρεμό. Με τη χάρη του Θεού μεταφερθήκαμε πίσω στο Νοσοκομείο του Φιέρ και όχι στην Ελλάδα. Εκεί γνωρίσαμε νέους πιστούς από την νεοοδημιούργητη εκκλησία. Κάθησαν κοντά μας τη νύχτα και μας περιποιήθηκαν για δυο μέρες μέχρι να μπορέσω να μεταφερθώ με ασθενοφόρο στη θαλπωρή της ευλογημένης Κλινικής «Άγιος Λουκάς» στη Θεσσαλονίκη. Δεν θυμάμαι τον πόνο και την ταλαιπωρία παρά μόνο την αγάπη τους. Τότε ήταν που ο Θεός φύτεψε και στη δική μου καρδιά αγάπη γι' αυτόν τον ταλαίπωρο λαό.

Δυο μήνες αργότερα, γύρισα στην Αθήνα - όπου έμεινα ένα διάστημα στο φιλόξενο σπίτι του παππού στο Καλαμάκι. Όταν γύρισα στο σπίτι μου στα Πετράλωνα, κάτι συναρπαστικό συνέβη. Στη συμμαλέτη που γινόταν στο σπίτι μου κάθε Πέμπτη, αρχικά με Έλληνες και αργότερα με ψυχές από όλο τον κόσμο (Αφρικανούς, Σέρβους, Γερμανούς, Αιγύπτιους, Πακιστανούς, Ιρανούς, Ιρακινούς κλπ.), ο Κύριος άρχισε να στέλνει Αλβανούς.

Κυρίως μετά την πτώση του Σιδηρού Παραπετάσματος το 1993 άρχισαν οι Αλβανοί ένας - ένας, δειλά - δειλά να έρχονται στα Πετράλωνα. Στην αρχή διστακτικά, αργότερα με θάρρος. Ένοιωθαν ότι ήταν ο δικός τους παππούς - ο «Gjyshi» τους - και εκείνος τους αγαπούσε. Χειμώνα - καλοκαίρι ανέβαινε τη σκάλα και τελευταία με πολύ κόπο! Κάποιοι από μας δεν θα ξεχάσουμε ποτέ την εικόνα των τρεμάμενων βημάτων του. Τα Πετράλωνα πιστεύω ότι είχαν ειδική θέση στη μεγάλη καρδιά και τις προσευχές του παππού μας. Γι' αυτόν ήταν πηγή δακρύων και χαράς, πόνου και δοξολογίας. Στο κρεβάτι του πόνου στο Νοσοκομείο, λίγες μέρες πριν μας φύγει, με ρώτησε, «Τι κάνουν οι Αλβανοί;»

ΠΟΡΤΙΝΟ

Για την Αλβανία είχε μεγάλους οραματισμούς και αλληλογραφούσε με πολλά πιστά παιδιά εκεί. Τον απασχολούσαν πολύ οι διακονίες των εκεί αδελφών στις φυλακές, στα γηροκομεία και στα ορφανοτροφεία. Μαζεύαμε ρουχιισμό, παιχνίδια, Καινές Διαθήκες και δωράκια για 250 παιδάκια, που κάθε χρόνο, με τη βοήθεια του Θεού, στέλνουμε σε διάφορες εκκλησίες. Για μια φυλακή στο Φιέρ όπου διακονεί ένας νεαρός Αλβανός αδελφός, έλεγε: Ευχαριστούμε για τη βοήθειά σας. Παρακαλώ συνεχίστε να προσεύχεσθε!

Τον αγαπούσαν πολύ και στη μικρή εκκλησία του Σέμαν. Φέτος γιόρτασαν εκεί τα 98α γενέθλιά του. Ήθελαν τόσο πολύ, έστω και από μακριά, να του εκφράσουν την αγάπη τους. Έστειλαν βίντεο με ευχές και μόνο που την τούρτα δεν φάγαμε!

Όλα αυτά τα χρόνια μας έμαθε πολλά ο παππούς Σπύρος. Μας σκλάβωνε με την ταπεινοφροσύνη του, τη διακριτικότητά του, τη λεπτότητά του, το κλειστό στόμα, το «μεγάλο στομάχι» και κυρίως με την πλήρη εξάρτησή του από τον Κύριο. Ήταν πάντα έτοιμος να ταξιδέψει εκατοντάδες χιλιόμετρα για να δει μια ψυχή που είχε ανάγκη.

Μας έλεγε συχνά ότι ο Ζωντανός Κύριος υπηρετείται από νεκρούς. Τέτοιος ήταν εκείνος και γι' αυτό μένει στη μνήμη μας. Ο Θεός να μας αξιώσει να ακολουθήσουμε τα βήματά του όπως εκείνος ακολουθούσε τα κνάρια του Χριστού. Πόσο μας λείπει! Ο συναρπαστικός κήρυκας, ο γλυκός ποιμένας, ο σοφός φίλος, ο ειρηνοποιός μας άφησε μια ζωντανή κληρονομιά.

Κλείνω με δικά του λόγια, «Μείνε στις μάχες του Ερχόμενου. Το θριαμβικό χθες, παρακολουθεί. Το μακόμενο σήμερα, προσεύχεται. Το ουράνιο αύριο στρώνει δρόμους χορτασμού ευφροσύνης ως από την παρουσία Του».

Τζένιφερ Τζακ

ΣΠΥΡΟΣ Ι. ΠΟΡΤΙΝΟΣ «Ο ΚΥΡΙΟΣ ΕΔΩΚΕ ΚΑΙ Ο ΚΥΡΙΟΣ ΑΦΗΡΕΣΕΝ, ΕΙΗ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΚΥΡΙΟΥ ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΟΝ» (ΙΩΒ 1/21)

Με τον Σπύρο γνωριστήκαμε το 1947 στην Εκκλησία, που ήταν τότε στην οδό Λυκούργου 18, Ομόνοια. Ήταν χαρούμενος, που στην αρχή της πίστεώς του, γνώρισε τον συμπατριώτη του Κωνσταντίνο Μεταλληνό, τον οποίο ενθουσίαζε και εσέβετο ιδιαίτερα. Πειραιώτης ο Σπύρος τότε, όπως και εγώ, ανεβοκατεβαίναμε σχεδόν καθημερινά με τον «Ηλεκτρικό» και έτσι είχαμε πολλές ευκαιρίες να συζητούμε, βασικά για πνευματικά θέματα. Γίναμε έκτοτε εκτός από αδελφοί και φίλοι. Τον είχε από την αρχή ενθουσιάζει η μελέτη του Λόγου του Θεού, αλλά ιδιαίτερα τα κηρύγματα του Μεταλληνού, όπως και τα μαθήματα του «Βιβλικού Ινστιτούτου», που μαζί παρακολουθούσαμε εκείνα τα χρόνια.

«Πολύτιμος ενόπιον του Κυρίου ο θάνατος των οσίων αυτού», (Ψαλμ. 116/15). Όσιος λέγεται, όπως είναι γνωστό, αυτός που μένει πιστός στις θεϊκές εντολές, ανεξαρτήτως τιμήματος. Τέτοιος υπήρξε και ο Σπύρος. Αληθινά πολύτιμος είναι ο θάνατος των πραγματικά πιστών χριστιανών, αφού ο Κύριος κρίνει πότε είναι η κατάλληλη ώρα που ο «καρπός είναι έτοιμος», για να απλώσει ο Θεός το ευλογημένο χέρι Του, να τον συλλέξει, για να τον εναποθέσει στα ουράνια παλάτια Του και την θαυμαστή αιώνια Βασιλεία Του. Στον Ησαΐα 57/1-2 διαβάζουμε: «Ο δίκαιος αποθνήσκει και ουδείς βάλλει τούτο εν τη καρδία αυτού' και οι άνδρες ελέους συλλέγονται, χωρίς να εννοή τις, αν ο δίκαιος συλλέγεται απ' έμπροσθεν της κακίας. Θέλει εισέλθει εις ειρήνην' οι περιπατούντες εν τη ευθύτητι αυτών θέλουσιν αναπαυθή εν ταις κλίμαις αυτών». Τώρα ο αγαπητός αδελφός Σπύρος Πορτινός χαίρεται και απολαμβάνει την παρουσία του Θεού και του Σωτήρος μας Κυρίου Ιησού Χριστού. «...και θέλω σας παραλάβει προς εμαυτόν, δια να είσθε και σεις, όπου είμαι εγώ», (Ιωαν. 14/3). Του άρεσε ιδιαίτερα και το παρακάτω εδάφιο από τον Ιωάννη 11/25-26: «Και είπε προς αυτήν ο Ιησούς' Εγώ είμαι η ανάστασις και η ζωή' ο πιστεύων εις εμέ, και αν αποθάνει, θέλει ζήσει' και πας όστις ζη και πιστεύει εις εμέ δεν θέλει αποθάνει εις τον αιώνα». Αυτά τα λόγια του Κυρίου του ο Σπύρος, όχι μόνο τα πίστευε, αλλά τα κήρυττε και τα ζούσε. Άνθρωπος και θυσιών τα χρόνια της επί γης παροικίας του. Πιστός στον Θεό και ευλογημένος χριστιανός. Άτομο χαμηλών τόνων και πάντοτε πρόθυμο να υπηρετήσει τους αδελφούς και γενικότερα το έργο του Θεού. Ευχαριστώ τον Θεό για τον καλό και ευλογημένο φίλο καν εν Χριστώ αδελφό, που μου χάρισε πολλές δεκαετίες. Η περίπτωση μας έμοιαζε, νομίζω, με εκείνη του Δαβίδ και Ιωνάθαν (Α' Σαμ. 18/1-3), «...η ψυχή του Ιωνάθαν συνεδέθη μετά της ψυχής του Δαβιδ, και ηγάπησεν αυτόν ο Ιωνάθαν ως την ιδίαν αυτού ψυχήν».

Για πολλά χρόνια, κάθε Κυριακή, μετά το φαγητό και μέχρι την έναρξη του απογευματινού κηρύγματος, επισκεπτόμεθα νοσοκομεία στην Αθήνα και Πειραιά ή και απομονωμένες ψυχές στα σπίτια τους. Τα αποτελέσματα και οι ευλογίες, με την βοήθεια του Θεού, θαυμαστές. Ενδεικτικά αναφέρω άλλες δραστηριότητες του Σπύρου, όπως ύμνους που έγραψε, χριστιανικά ποιήματα, φυλλάδια, συμμετοχή του στο «Χριστιανικό Ημερολόγιο», τις κατ' οίκον συμμελέτες, τις επισκέψεις του σε επαρχιακές εκκλησίες, τα συνέδρια, το Σούνιο κλπ. Στα πολλά χρόνια που μου χάρισε, μέχρι σήμερα, ο Κύριος μας και Θεός μας, έχω μάθει να χαίρομαι, αλλά και όταν χρειάζεται, καμιά φορά, να κλαίω. Χαίρομαι και δοξάζω τον Ουράνιο Πατέρα μας για την εν Χριστώ Σωτηρία που μας χαρίζει, αλλά και μας διαβεβαιώνει δια του Αγίου Λόγου Του καθημερινά: «...Μη φοβού' διότι εγώ σε ελύτρωσα, σε κάλεσα με το όνομά σου' εμού είσαι», (Ησαΐας 43/1). Κλαίω για τον πρόσκαιρο χωρισμό.

Η ζωντανή μας πίστη στον Κύριο Ιησού Χριστό φέρνει τον Ουρανό κοντά στη γη. Ας παρηγορούμεθα γιατί δεν είναι μακριά η ώρα που όσοι απομένουμε θα συναντηθούμε, κατά χάριν, με τον Λυτρωτή μας Κύριο Ιησού Χριστό, για μια ένδοξη και ευλογημένη ζωή, που δεν θα έχει τέλος. Είθε ο Θεός πάσης παρηγορίας (Β' Κορ. 1/3-5) να παρηγορήσει και να απαλύνει τη θλίψη της οικογένειας Πορτινού.

Σπύρο, αγαπητέ μου αδελφέ, «Καλή αντάμωση».

Παντελής Ρήγας

ΛΗΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΗΣ

Επιμέλεια:
Παναγ. Πεπονάκης

G19 ἀγαθωσύνη

1. (για Θεό) **Ευεργετική διάθεση.** Βλ. Νεεμ. 9:25,35, Νεεμ. 13:31.
2. **Η Καλοσύνη.** Βλ. Ρωμ. 15:14, Γαλ. 5:22, Εφεσ. 5:9, 2Θεσ. 1:11, 2Χρον. 24:16, Ψαλμ. 52:3 (51:5), Εκκλ. 6:3,6, Εκκλ. 7:14, Εκκλ. 9:18.
3. (Φράση) «*καὶ στερίσκω τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ ἀγαθωσύνης*» Εκκλ. 4:8, και στερώ την ψυχή μου από το (να δείχνει) καλοσύνη;
4. (Φράση) «*ἐν πλήθει ἀγαθωσύνης ἐπληθύνθησαν ἔσθοντες αὐτὴν*» Εκκλ. 5:11 (5:10), όπου υπάρχει πολύ καλοσύνη, υπάρχουν και πολλοί που τρώνε αυτά που τους προσφέρονται.
5. (Φράση) «*τοῦ ἰδεῖν ἀγαθωσύνην ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ*» Εκκλ. 5:18 (5:17) να δει ωφέλεια από όλο τον μόχθο του.
6. **(Βάμβας)** μεταφράζει:
(ΠΔ) «*ἀγαθά*» Κριτ. 8:35, Εκκλ. 5:18 (5:17), «*καλὸν*» 2Χρον. 24:16, Εκκλ. 6:6, «*ἀγαθότητι*» Νεεμ. 9:25, «*ἀγαθῶν*» Νεεμ. 13:31, «*ἀγαθόν*» Ψαλμ. 52:3 (51:5), «*ἀγαθῶν*» Εκκλ. 4:8, Εκκλ. 5:11 (5:10), «*ἀγαθοῦ*» Εκκλ. 6:3, «*εὐτυχίας*» Εκκλ. 7:14, «*καλά*» Εκκλ. 9:18, ή δεν μεταφράζει (Νεεμ. 9:35).
(ΚΔ) δεν μεταφράζει (Ρωμ. 15:14, Γαλ. 5:22, Εφεσ. 5:9, 2Θεσ. 1:11).
7. ΕΤΥΜΟΛ. Εκ του «*ἀγαθός*» G18.
8. ΜτΛ: Ουσιαστικό.

G20 ἀγαλλίασις

1. **Η μεγάλη χαρά, η ευφροσύνη.** Βλ. Ψαλμ. 30:5 (29:6), Ψαλμ. 100:2 (99:2), Ψαλμ. 107:22 (106:22).
2. **Η μεγάλη ευχαρίστηση σε συνδυασμό με την ικανοποίηση διότι επετεύχθη το προσδοκώμενο.** Βλ. {Ψαλμ. 45:15 (44:16) εδώ με πνευματική έννοια}, Ψαλμ. 105:43 (104:43).
3. **Ευχαρίστηση.** Βλ. Λουκ. 1:14,44, Πραξ. 2:46,
4. (ΚΔ) **Η πνευματική ευφροσύνη - ευδιαθεσία** που νοιώθει ο άνθρωπος μετά την απελευθέρωση του από το βάρος των αμαρτιών, και η χαρά της εμφάνισης του ενώπιον του Θεού. Βλ. Ιουδ. 1:24.
5. (Φράση) «*ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως*» Ψαλμ. 42:4 (41:5), με χαρούμενη φωνή. Δες και Ψαλμ. 47:1 (46:1), Ψαλμ. 118:15 (117:15),
6. (Φράση) «*ἔλαιον ἀγαλλιάσεως*» Εβρ. 1:9, Ψαλμ. 45:7 (44:8), Η φράση αυτή αναφέρεται στο πρόσωπο του Χριστού. Ο Ιησούς είναι εκείνος που χρίστηκε από τον Θεό να είναι ταυτόχρονα προφήτης, ιερέας, και βασιλιάς. Το εδάφιο Ψαλμ. 45:7 (44:8) «*διὰ τοῦτο ἔχρισέν σε ὁ θεὸς ὁ θεός σου ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου*», δηλώνει ότι ο Χριστός επιτελώντας το έργο που του ανέθεσε ο Θεός, είναι σαν το άρωμα το άγιο που έβαζαν στους ιερείς του Θεού και στους βασιλιάδες του Ισραήλ, όταν αναλάμβαναν τα καθήκοντα τους (Βλ. Εξοδ. 30:22-25). Ένα άρωμα που ευωδίαζε με ένα μοναδικό τρόπο και που συμβόλιζε την ευάρεστη υπηρεσία που προσέφερε ο χρισμένος προς τον Θεό, αλλά και προς τους ανθρώπους. Ο Θεός λοιπόν αγάλλεται με τον Υίο του τον μονογενή καθώς πραγματοποιεί το θέλημα του, πολύ – πολύ περισσότερο από ότι οι μέχρι τώρα οι αρχιερείς και οι βασιλιάδες

ΤΟ ΠΟΛΥΤΙΜΟ ΑΙΜΑ ΤΟΥ

1. **Η σημασία του αίματος:** «*Διότι η ζωή της σαρκός είναι εν τω αίματι και εγώ έδωσα αυτό εις εσάς, διά να κάμνητε εξηλέωσιν υπέρ των ψυχών σας επί του θυσιαστηρίου, διότι το αίμα τούτο κάμνει εξηλασμόν υπέρ της ψυχής*», (Λευ. 17/11).
2. **Η απολύτρωση διά του αίματος:** «*Εξεύροντες ότι δεν εβουλώθητε από της ματαιάς παιροπαροδότου διαγωγής υμών διά φθαρτών, αργυρίου ή χρυσίου, αλλήλ διά του τιμίου αίματος του Χριστού*», (Α΄ Πετρ.1/18-19).
3. **Η άφεση των αμαρτιών διά του αίματος:** «*Διά του οποίου έχομεν την απολύτρωσιν διά του αίματος αυτού, την άφεσιν των αμαρτημάτων κατά τον πλούτον της χάριτος αυτού*», (Εφεσ. 1/7).
4. **Η δικαίωση διά του αίματος:** «*Ποηθῶ μάρηλον θλουπὸν αφού εδικαιώθημεν τώρα διά του αίματος αυτού, θέλωμεν σωθῆ από της οργής δι' αυτού*», (Ρωμ. 5/9).
5. **Η ειρήνη διά του αίματος:** «*Και δι' Αυτού να συνδιαβλάξη τα πάντα προς εαυτόν, ειρηνοποιήσας διά του αίματος του σταυρού αυτού, δι' αυτού, είτε τα επί της γης είτε τα εν τοις ουρανοίς*», (Κολοσ. 1/20).
6. **Το λουτρό των αμαρτιών διά του αίματος:** «*Εις τον αγαπήσαντα ημάς και θλούσαντα ημάς από των αμαρτιών ημών με το αίμα αυτού*», (Αποκ. 1/5)
7. **Ο καθαρισμός διά του αίματος:** «*...και το αίμα του Ιησού Χριστού του Υιού αυτού καθαρίζει ημάς από πάσης αμαρτίας*», (Α΄ Ιωάν. 1/7).
8. **Ο αγιασμός διά του αίματος:** «*Οθεν και ο Ιησούς διά να αγιάση τον θλαόν διά του ίδιου αυτού αίματος, έξω της πύλης έπαθεν*», (Εβρ. 13/12).
9. **Η είσοδος εις τα Άγια διά του αίματος:** «*Εχοντες*

ΔΙΑΘΗΚΗΣ (<http://www.lexispan.eu>)

του Ισραήλ.

7. (Φράση) «*ἀκούτιεις μοι ἀγαλλίασιν*» Ψαλμ. 51:8 (50:10), κάνε με να ακούσω ευχάριστα (λόγια). Ο Δαβίδ εδώ εννοεί, την *γαλήνη* και την *ικανοποίηση* που θα νοιώσει καθώς ο Θεός θα τον διαβεβαιώσει ότι η αμαρτία του συγχωρέθηκε. (διάβασε όλο τον Ψαλμό). Δες και Ψαλμ. 51:12 (50:14).
8. (Φράση) «*καὶ χεῖλη ἀγαλλιάσεως αἰνέσει τὸ στόμα μου*» Ψαλμ. 63:5 (62:6), (η όλη φράση είναι μεταφορική και στην ουσία σημαίνει), με χεῖλη και στόμα που θα ψάλλουν (προς τον Θεό) εκφράζοντας την ευχαριστία μου, την γαλήνη και την ικανοποίηση (της ψυχής μου). Δες και «*καὶ ἡ γλῶσσα ἡμῶν ἀγαλλιάσεως*» Ψαλμ. 126:2 (125:2), με την ίδια έννοια.
9. (Φράση) «*καὶ ἀγαλλίασιν οἱ βουνοὶ περιζώσονται*» Ψαλμ. 65:12 (64:13), τα βουνά είναι περιζωσμένα με ευχαρίστηση. (σχήμα λόγου, στην ουσία παρουσιάζεται η φύση με ανθρώπινα συναισθήματα).
10. (Φράση) «*οἱ σπείροντες ἐν δάκρυσιν ἐν ἀγαλλιάσει θεριοῦσι*» Ψαλμ. 126:5 (125:5), αυτοί που σπέρνουν με δάκρυα, θα θερίσουν γεμάτοι χαρά. Δες και Ψαλμ. 126:6 (125:6), με ίδια έννοια. Ίσως και τα δύο αυτά εδάφια να έχουν πνευματική σημασία.
11. (Φράση) «*οἱ ὄσιοι αὐτῆς ἀγαλλιάσει ἀγαλλιάσονται*» Ψαλμ. 132:16, οι ὄσιοι (πιστοί, αγνοί, αφοσιωμένοι στον Θεό) αυτής με πολύ μεγάλη χαρά θα χαίρονται, θα ευφραίνονται.
12. (Φράση) «*ἐπὶ κεφαλῆς γὰρ αὐτῶν ἀγαλλίασις καὶ αἴνεσις*» Ησα. 51:11, διότι πάνω στα κεφάλια τους θα υπάρχει η χαρά και η ευχαρίστηση.
13. (Βάμβαξ) μεταφράζει:
(ΠΔ) «*χαρᾶς*» Ψαλμ. 42:4 (41:5), «*χαράν*» Ψαλμ. 65:12 (64:13), ή δεν μεταφράζει (Ψαλμ. 30:5 (29:6), Ψαλμ. 45:7 (44:8), Ψαλμ. 45:15 (44:16), Ψαλμ. 47:1 (46:1), Ψαλμ. 51:8 (50:10), Ψαλμ. 51:12 (50:14), Ψαλμ. 63:5 (62:6), Ψαλμ. 100:2 (99:2), Ψαλμ. 105:43 (104:43), Ψαλμ. 107:22 (106:22), Ψαλμ. 118:15 (117:15), Ψαλμ. 126:2 (125:2), Ψαλμ. 126:5 (125:5), Ψαλμ. 126:6 (125:6), Ψαλμ. 132:16 (131:16), Ησα. 51:11).
(ΚΔ) δεν μεταφράζει (Λουκ. 1:14,44, Πραξ. 2:46, Εβρ. 1:9, Ιουδ. 1:24).
14. ΕΤΥΜΟΛ. Εκ του «ἀγαλλιάω» G21.
15. ΜτΛ: Ουσιαστικό.

ΧΡΙΣΤΟΥ

λοιπόν, αδελφοί, παρρησίαν να εισέλθωμεν εις τα άγια διά του αίματος του Χριστού...», (Εβρ. 10/19)

10. **Η νίκη διά του αίματος:** «*Και αυτοί ενίκησαν αυτόν διά το αίμα του Αρνίου και διά τον θόγον της μαρτυρίας αυτών...», (Αποκ. 12/11).*
11. **Η αιώνια δόξα διά του αίματος:** «*Οὔτοι είναι οι ερχόμενοι εκ της θλίψεως της μεγάλης, και επήλυναν τας σιοφλάς αυτών και εφεύκαναν αυτάς εν τω αίματι του Αρνίου. διά τούτο είναι ενώπιον του θρόνου του Θεού και λητρεύουσιν αυτόν ημέραν και νύκτα εν τω ναό αυτού...», (Αποκ. 7/14-15).*
12. **Ο Ύμνος των λυτρωμένων, το αίμα του Χριστού:** «*Και ψάλλουσι νέαν ωδήν, λέγοντες Άγιος είσαι να λάβης το βιβλίον και να ανοίξης τας σφραγίδας αυτού, διότι εσφάγης και ηγόρασας ημάς εις τον Θεόν διά του αίματός σου εκ πάσης φυλής και γλώσσης και λαού και έθνους», (Αποκ. 5/9).*

ΕΛ. ΒΗΜΑ

Ο ΕΡΧΟΜΟΣ

*Δίχως τη φανταχτερή
προϋπάντηση των βασιλιάδων
χωρίς ένα χτύπο καμπάνας
όμως με την Καλή Αγγελία
που άνοιξε τα ουράνια
ήλθες Βασιλιά μου στη γη
και χτύπησες
στην φτωχή μου την πόρτα
που δεν ήταν ποτέ της καλής.*

*Φορτωμένη φθαρμένα υλικά
χωρίς αναλογίες
μ' άγαρμπες τάβλες
και σκουριασμένα τα καρφιά
βρώμικη
από το περιβάλλον
και τον εαυτό της.*

*Και σάθηκες εκεί.
Τα δάχτυλά Σου
πώς ακούμπησαν σ' αυτή;*

*Κι όταν Σου άνοιξα...
Μια θέση για Σένα
στο μικρό μου το σταύλο;
Μα πώς να μπεις;
Πού να σταθείς;*

*Βρώμικα τ' άχυρα
χυμένες οι σάπιες τροφές
μαύρες αράχνες
γωνιές σκοτεινές
ω πόση ντροπή...
Και ήλθες, ήλθες
Εσύ Αυτρωτή μου εκεί.*

*Έβγαλα τ' άχυρα
τις σάπιες τροφές
φύγαν οι αράχνες από τις γωνιές.
Έξω απ' τον σταύλο
τώρα η βρωμιά
έξω απ' τον σταύλο
και η σκοτεινιά.*

*Γεννήθηκες μέσα Εσύ Ιησού
κι αηλιάξανε όπλα
σ' αυτή την καρδιά.*

Σοφία Περίαλη

ΑΙΡΕΣΕΙΣ • ΣΧΙΣΜΑΤΑ

Τί εννοούμε όταν λέμε αίρεση;

Η Εκκλησία του Θεού εν Χριστώ Ιησού, από τότε που εμφανίστηκε στον κόσμο, βάλλεται.

Η Παλαιά Διαθήκη μιλάει για το σημαντικό αυτό θέμα, δηλαδή την προώθηση ποικίλων αιρέσεων, με σκοπό το σχίσμα, τον κατακερματισμό. Βέβαια, όλα αυτά δεν είναι από το Θείο Πνεύμα, αλλά από αντίθετα πνεύματα, που δρουν ανά τους αιώνες.

Κι ενώ στην Π. Διαθήκη έχουμε πολλές αναφορές, (για παράδειγμα: Ιερ. 23/9 κ.σ. ή Ιεζ. 13/3-16 κλπ), στην Κ. Διαθήκη έχουμε αναφορές όπως:

- Η αίρεση των Φαρισαίων (Πραξ. 15/5 και 26/5)
- Η αναφερόμενη ως αίρεση των Ναζωραίων (Πραξ. 24/5) ή ως «αυτή η αίρεση» (Πραξ. 28/22)
- Η αίρεση των Σαδδουκαίων (Πραξ. 5/17 κλπ).

Τι είναι αίρεση;

Κατά την Εγκυκλοπαίδεια (Πάπυρος) είναι: ιδιοτροπία, κακή έξη, ελάττωμα, πείσμα, αφορμή σκανδάλου, αντίδραση, σκοπός, πρόθεση, αυτοπροβολή και άλλα.

Στην Εκκλησία του Χριστού οι διαφωνούντες για διαφόρους λόγους ή οι νοθεύοντες τη διδασκαλία του Ιησού Χριστού, υποκινούνται από άλλο πνεύμα. Δες Β' Πέτρ. 2/1 και Γαλ. 5/20.

Αίρεση, λοιπόν, είναι κάθε πλανημένη διδασκαλία που ξεφεύγει από τη γνήσια παράδοση του Λόγου του Θεού.

Την προειδοποίηση αυτή την κάνει ο ίδιος ο Κύριος Ιησούς Χριστός στους δικούς Του, τότε στους μαθητές του και στη συνέχεια στην Εκκλησία Του, για ανθρώπους οι οποίοι θα προσπαθήσουν να τους παραπλανήσουν (Μαθθ. 24/11) ή ακόμα για κάποιους που θα εμφανιστούν σαν σωτήρες, μάλιστα με σημεία και θαύματα (Μαθθ. 24/24).

Αυτή η ουράνια προειδοποίηση δεν κατανοήθηκε σωστά, δεν λήφθηκε σοβαρά υπόψη των χριστιανών, γι' αυτό και ταλαιπώρησε, μα και βασανίζει την Εκκλησία ανά τους αιώνες.

Η αλήθεια του Ευαγγελίου δεν κατανοήθηκε σωστά από πολλούς, γι' αυτό και αλλοιώνεται, ανακατεύεται με διάφορα στοιχεία προσωπικά ή άλλα και σερβίρεται με ωραία λόγια, έτσι ώστε να ελκύει το ενδιαφέρον πολλών αδόκιμων.

Ο απόστολος Παύλος συγκρούεται σκληρά με την προσπάθεια της Ιουδαϊκής παράδοσης, που επιδιώκει να αλλοιώσει το καθαρό Ευαγγέλιο (Φιλ. 3/1-3), όπως επίσης και εναντίον της διδασκαλίας των γνωστικών (Α' Τιμ. 6/20).

Ο απόστολος Ιωάννης στρέφεται εναντίον των ψευ-

δοπροφητών, οι οποίοι αρνούνται τον ερχομό του Κυρίου Ιησού εν σαρκί (Α' Ιωαν.4/1-3), αλλά και εναντίον της διδασκαλίας των Νικολαϊτών (Αποκ. 2/15).

Οι απόστολοι Πέτρος και Ιούδας κινούνται στο ίδιο μήκος κύματος (Β' Πέτρ. 2/15 κλπ).

Επειδή, λοιπόν, το Πνεύμα το Άγιο, που γνωρίζει τη συνεχή πάλη μεταξύ του καλού και του κακού, μας συνιστά να μη φεύγουμε από τα γραμμένα, την πίστη στο Ευαγγέλιο του Χριστού και την αποστολική διδασκαλία, καθώς και να μη μετακινούμαστε από τις αλήθειες της Βίβλου (Κολ. 1/23, Β' Τιμ. 4/2-4 κλπ).

Αυτές οι υπογραμμίσεις, οι σημαντικές θείες επισήμανσεις δεν έχουν χάσει στο ελάχιστο τη σοβαρότητά τους διαχρονικά, αλλά και στις μέρες μας.

Η Εκκλησία του Θεού εν Χριστώ Ιησού απειλείται από ψευδοδιδασκαλίες, αιρέσεις και σχίσματα.

Αυτό θα πρέπει να αναγνωριστεί, αφού μελετηθεί σοβαρά και να καταπολεμηθεί.

Οι άνθρωποι του Θεού που μελετούν την Κ. Διαθήκη ή καλύτερα την Αγία Γραφή, πρέπει να γνωρίζουν ότι αίρεση, σχίσμα ή αλλοίωση της αλήθειας μπορεί να προέλθει και από τον κύκλο μιας εκκλησίας. Μας είναι γνωστή η επισήμανση του αποστόλου Ιωάννη (Α' Ιωαν. 2/19), που αναφέρει καθαρά ότι αυτοί «εξ ημών εξήλθον, αλλά δεν ήσαν εξ ημών».

Βέβαια, κανείς απ' αυτούς που δημιουργεί ένα κίνημα δεν παραδέχεται ότι έγινε αρεσιάρχης, ότι δημιούργησε μία αίρεση, προκάλεσε ένα σχίσμα.

Αντίθετα, έχει την εντύπωση ή έχει την πεποίθηση ότι έχει κατανοήσει καλύτερα τη Βιβλική αλήθεια, ότι την εξηγεί πιο καλά, σωστότερα από όλους τους άλλους, οι οποίοι προηγήθηκαν!

Όταν λοιπόν, λέμε αίρεση, εννοούμε την απομάκρυνσή μας από το κέντρο της Βιβλικής αλήθειας. Αν η καρδιά του Ευαγγελίου αλλοιωθεί, δηλαδή προβάλει «ένα άλλο ευαγγέλιο, ας είναι ανάθεμα», δηλώνει το Άγιο Πνεύμα με το γράμμα του απ. Παύλου στους Γαλάτες 1/8-9.

Αδελφοί μου αγαπητοί, ας αγωνιζόμαστε μαζί με αγάπη για την αλήθεια και ας κρατούμε την αλήθεια με αγάπη!

Αυτός είναι δρόμος που μας διδάσκει ο Θεός μέσα στον Λόγο Του.

**Γ.Σ. Μπούσιος
Πάτρα**

Αβέρωφ 23 • Τ.Κ. 104 33 Αθήνα
Τηλέφωνα: 210 8023502 • 210 8253412
Ταχ. Θυρίδα 61341 • 151 04 Μαρούσι
e-mail: info@pergamos.com.gr
site: www.pergamos.com.gr

Η ΑΓΑΠΗ ΠΟΥ ΠΡΟΓΝΩΡΙΖΕΙ ΚΑΙ ΠΡΟΟΡΙΖΕΙ

Θάνος Καρμπόνης
(Ελληνικό Ινστιτούτο της Βίβλου)

*Ένα θαυμάσιο βιβλίο,
πολύτιμο στη σκιαγράφηση
και την έκθεση Βιβλικών αληθειών
που πρέπει να μελετηθούν.*

ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ

Σπύρος Φίλος
(Εκδόσεις ΠΕΡΓΑΜΟΣ)

*Μια εξαιρετική εργασία
επί των θεολογικών απόψεων
των «Πατέρων της Εκκλησίας»
(από τους τέσσερις πρώτους αιώνες).*

Το «**Ελεύθερο ΒΗΜΑ**» ευχαριστεί όλους τους αδελφούς και αδελφές, καθώς και εκείνες τις Ελεύθερες Ευαγγελικές Εκκλησίες του εσωτερικού και εξωτερικού, που συνεισέφεραν οικονομικά για τις ανάγκες του περιοδικού.

Επίσης, γνωστοποιεί σε εκκλησίες και φίλους που επιθυμούν να λαμβάνουν το «**Ελεύθερο ΒΗΜΑ**» ότι μπορούν να το ζητήσουν στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

giannisgrizos@yahoo.com ή στη διεύθυνση:

Ιωάννης Γρίζος, Παπαδιαμαντοπούλου 168, Τ.Κ. 15773, Ζωγράφου

Χαραγμένο

*Αγέρι ήταν και διάβηκε
Μπόρα και θα πλαγιάσει
Δες και ο ήλιος φάνηκε
Γυρνάει και θα πλαγιάσει.*

*Θα πάρουνε τη σβάτα τους
Και οι χαρές κι οι λύπες
θα ξεχαστούν στο διάβα τους
Σαν μάραθρες τουλίπες.*

*Μόνο ο Θεός δεν σε ξεχνά
Τι στα δικά Του χέρια
Το όνομά σου χαρακτό
Χειμώνα καλοκαίρια.*

*Το 'χει στην άγια θύμηση
Στοργή και μέριμνά Του
Απ' την αυγή στη κοίμηση
Γραμμένο στη καρδιά Του.*

Σ.Ι.Π.

*(Γραμμένο λίγο πριν
την αναχώρησή του
για την ουράνια πατρίδα)*